

POKYNY PRO PŘÍJEMCE

*podpory z evropských strukturálních
a investičních fondů a souvisejících
nástrojů EU*

Europe Direct je služba, která vám pomůže odpovědět na otázky týkající se Evropské unie.

Bezplatná telefonní linka (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*). Někteří operátoři mobilních sítí neumožňují přístup k číslům 00 800 nebo mohou být tyto hovory zpoplatněny.

Další informace o Evropské unii jsou k dispozici na internetu (<http://europa.eu>).

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2014

Fotografie: Strana 12: ©Učňovský program Fifteen Cornwall Apprenticeship Programme; strany 23, 27, 29, 32, 35, 37, 41, 44, 47, 50, 51: ©Shutterstock

© European Union, 2014

Reprodukce je povolena pod podmínkou uvedení zdroje.

Vytištěno v Belgii.

POKYNY PRO PŘÍJEMCE

*podpory z evropských strukturálních
a investičních fondů a souvisejících
nástrojů EU*

Preambule

Víceletý finanční rámec Evropské Unie (EU) pro roky 2014–2020 umožňuje od 1. ledna 2014 implementaci nové generace výdajových programů EU.

[Nařízení \(EU\) č. 1303/2013](#) stanoví společná ustanovení, která se vztahují na Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), Evropský sociální fond (ESF), Fond soudržnosti (FS), Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) a Evropský námořní a rybářský fond (ENRF). Tyto fondy fungují ve společném rámci známém jako „evropské strukturální a investiční fondy“ neboli „ESIF“. Nařízení také obsahuje ustanovení nezbytná pro zajištění efektivity ESIF a koordinace těchto fondů mezi sebou navzájem i s dalšími nástroji EU.

Článek 13 tohoto nařízení vyzývá Komisi, aby připravila pokyny pro příjemce ohledně toho, jak účinně přistupovat k ESIF a používat je a také jak využívat možnosti doplnění prostřednictvím jiných nástrojů příslušných politik EU.

Termín „příjemci“ pokrývá širokou veřejnost od malých a středních podniků (MSP)¹ až po velké společnosti a od státních orgánů po nevládní organizace a organizace občanské společnosti. Mezi příjemce se mohou řadit také univerzity, studenti, výzkumní pracovníci, zemědělci či rybáři.

Potenciální finanční prostředky a postupy žádostí o ně se různí stejně jako příjemci. Specifické pokyny už byly vytvořeny a každé generální ředitelství Komise dalo k dispozici online informace ohledně své práce a nástrojů pro financování.

Tyto pokyny pro příjemce nemají být vyčerpávajícím přehledem dostupných fondů EU. Vychází ze společného strategického rámce (příloha 1 nařízení (EU) č. 1303/2013), který představuje základ pro lepší koordinaci mezi ESIF a dalšími nástroji EU.

Pro každý **tematický cíl neboli TC** stanovený v nařízení ESIF poskytují tyto pokyny přehled doplňkových pokynů, které jsou k dispozici na úrovni EU, včetně detailních údajů o zdrojích informací, příklady dobré praxe pro kombinování různých zdrojů financování a také popis příslušných úřadů a orgánů zapojených do správy každého nástroje.

Odkazy uváděné v celém dokumentu umožní potenciálním příjemcům najít cestu v bludišti materiálů, které jsou dostupné online, a poskytnout jim přístup k těm nejvíce relevantním a užitečným webovým stránkám a dokumentům. K dispozici je také online seznam, s jehož pomocí mohou potenciální příjemci určit nejvhodnější zdroje financování.

¹ „Malý nebo střední podnik (MSP)“ znamená mikropodnik nebo malý či střední podnik tak, jak je definován v doporučení Komise č. 2003/361/ES4, který:

- se zabývá hospodářskou činností, bez ohledu na jeho právní formu,
- zaměstnává méně než 250 osob (vyjádřeno v ročních pracovních jednotkách: „počet zaměstnanců“),
- jeho roční obrat nepřesahuje 50 milionů eur a jeho celková roční rozvaha nepřesahuje 43 milionů eur.

Obsah

Preambule	4
Obsah.....	5
1. ÚVOD	6
2. EVROPSKÉ STRUKTURÁLNÍ A INVESTIČNÍ FONDY (ESIF).....	8
2.1. Přehled a obecné zásady.....	8
2.2. Oblast působnosti ESIF	9
2.3. Řádné finanční řízení.....	11
2.4. Vytváření synergií mezi jednotlivými ESIF	11
3. DALŠÍ FONDY EU – PŘEHLED	13
3.1. Horizont 2020.....	13
3.2. Nástroj pro propojení Evropy (CEF).....	15
3.3. Konkurenceschopnost podniků s důrazem na malé a střední podniky (COSME)	16
3.4. LIFE.....	17
3.5. Tvůrčí Evropa.....	17
3.6. Program pro zaměstnanost a sociální inovace (EaSI)	18
3.7. Erasmus+	19
3.8. Třetí program EU v oblasti zdraví	19
4. ESIF A DALŠÍ NÁSTROJE EU PODLE TEMATICKÝCH CÍLŮ (TC).....	21
4.1. TC 1: Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací	22
4.2. TC 2: Zlepšení přístupu k ICT, využití a kvality ICT	25
4.3. TC 3: Zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků (MSP), odvětví zemědělství (v případě EZFRV) a odvětví rybnářství a akvakultury (v případě ENRF)	27
4.4. TC 4: Podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství ve všech odvětvích	29
4.5. TC 5: Podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a řízení rizik	31
4.6. TC 6: Ochrana životního prostředí a podpora udržitelného využívání zdrojů	33
4.7. TC 7: Podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových síťových infrastrukturách	36
4.8. TC 8: Podpora udržitelné a kvalitní zaměstnanosti a podpora mobility pracovních sil.....	38
4.9. TC 9: Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě a veškeré diskriminaci.....	40
4.10. TC 10: Investice do vzdělávání, odborného vzdělávání, včetně odborné přípravy pro získání dovedností a do celoživotního učení	42
4.11. TC 11: Zvyšování institucionální kapacity veřejných orgánů a zúčastněných subjektů a zlepšování účinnosti veřejné správy	43
5. DALŠÍ UŽITEČNÉ INFORMACE	46
5.1. Online seznam pro příjemce	46
5.2. Viditelnost financování EU.....	46
5.3. Financování EU a Listina základních práv.....	46
6. GLOSÁŘ	47

1. ÚVOD

Strategie Evropa 2020 spuštěná v roce 2010 je desetiletá strategie Evropské Unie (EU) pro růst a zaměstnanost.

EU má pět [hlavních cílů](#), jichž chce dosáhnout do konce roku 2020. Tyto cíle jsou v oblastech:

- zaměstnanosti,
- výzkumu a vývoje,
- klimatu/energie,
- vzdělávání,
- sociálního začleňování a snižování chudoby.

Strategii Evropa 2020 podporuje sedm „[stěžejních iniciativ](#)“.

Tyto iniciativy pomáhají evropským i vnitrostátním orgánům podpořit úsilí v oblastech, které podporují priority strategie Evropa 2020. Patří mezi ně: inovace, digitální hospodářství, zaměstnanost, mládež, hospodářská politika, chudoba a efektivní využívání zdrojů.

EU se zavázala k vytváření většího počtu a lepších pracovních míst. Chce také zřídit sociálně otevřenou společnost. Tyto cíle jsou jádrem strategie Evropa 2020² pro vytváření inteligentního, udržitelného a otevřeného růstu napříč celým kontinentem.

Podporou strategie Evropa 2020 pomáhá ESIF snižovat různé úrovně rozvoje v regionech a na ostrovech v rámci celé EU. Pro maximalizaci dopadu ESIF je v nařízeních (článek 9, nařízení (EU) č. 1303/2013) uvedeno jedenáct tematických cílů (TC).

K dosažení těchto TC rovněž přispívají další nástroje EU a členské státy jsou vybízeny k tomu, aby využily všechny dostupné zdroje financování na evropské, národní, regionální i místní úrovni.

² Přezkum strategie Evropa 2020 v polovině období právě probíhá a byl zahájen veřejnou diskuzí. Výsledky přezkumu budou k dispozici v roce 2015 na webových stránkách Evropa 2020.

TEMATICKÉ CÍLE (TC)

1. Posilování výzkumu, technologického rozvoje a inovací
2. Zlepšení přístupu k ICT, využití a kvality ICT
3. Zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků, odvětví zemědělství (v případě EZFRV) a odvětví rybářství a akvakultury (v případě ENRF).
4. Podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství ve všech odvětvích
5. Podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a jejich řízení
6. Zachování a ochrana životního prostředí a podporování účinného využívání zdrojů
7. Podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových síťových infrastrukturách
8. Podpora udržitelné a kvalitní zaměstnanosti a podpora mobility pracovních sil
9. Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě a veškeré diskriminaci
10. Investice do vzdělávání, odborného vzdělávání, včetně odborné přípravy pro získání dovedností a do celoživotního učení
11. Posilování institucionální kapacity veřejných orgánů a zúčastněných stran a přispívání k účinné veřejné správě

Finanční podpora může představovat řadu pobídek, včetně grantů, cen, smluv, návratné pomoci a finančních nástrojů³.

Proces přístupu k financování pro potenciální příjemce finanční podpory EU byl nedávno výrazně zjednodušen. Mezi změny patří:

- jediná sazba náhrady – „jeden projekt, jedna míra financování“,
- paušální sazba pro nepřímé náklady a další zjednodušené možnosti pro náklady,
- godenní lhůta splatnosti pro příjemce v politice soudržnosti,
- plánuje se, že v roce 2016 bude ve všech členských státech EU zavedena elektronická výměna dat mezi příjemci a řídicími orgány.

Více než 75 % rozpočtu EU spravují přímo členské státy. Zbývá část je spravována centrálně Evropskou komisí, někdy s podporou jejich výkonných agentur.

³ Služby, práce a dohody o dodávkách financované rozpočtem EU (veřejná řízení) nejsou hlavním tématem těchto pokynů. K této problematice jsou k dispozici podrobnější informace na webových stránkách Evropské komise v části [Veřejné zakázky a financování](#).

2. EVROPSKÉ STRUKTURÁLNÍ A INVESTIČNÍ FONDY (ESIF)

2.1. Přehled a obecné zásady

ESIF jsou spravovány společně Evropskou komisí a členskými státy v souladu se zásadou subsidiarity. Tato zásada znamená, že EU zavádí opatření pouze v případě, že je to účinnější než opatření zavedená na národní, regionální či místní úrovni. Pro využití financování existují různá kritéria způsobilosti:

- **Časové období:** období, během něhož mohou probíhat operace a výdaje, je časově omezeno.
- **Rozsah intervence:** existují omezení ohledně typů aktivit, které je možné spolufinancovat.
- **Kategorie nákladů:** určité kategorie nákladů jsou vyloučeny.
- **Geografická poloha operací:**
 - způsobilá jsou pouze některá místa.
- **Trvalost operací.** je možné, že investice budou muset být udržovány po určité minimální období po dokončení operací.
- **Typy příjemců:** pro příjem podpory jsou způsobilé pouze určité podniky, orgány či hospodářské subjekty.

Členské státy musí vypracovat strategické plány s vlastními investičními prioritami pokrývajícími pět fondů ESIF. Tyto plány se nazývají dohody o partnerství (DoP). Podrobnosti o cílech, kterých se snaží pomocí dostupných zdrojů dosáhnout, jsou uvedeny v národních a regionálních operačních programech (OP) (Programy rozvoje venkova (PRV) pro EZFRV). OP jsou určeny k řešení socioekonomických a ekologických problémů v dané zemi či regionu. Členské státy musí soustředit fondy tam, kde jsou nejvíce zapotřebí a kde budou mít skutečný význam, a nemusí využít všechna témata a modely financování, které nařízení umožňují.

Za řízení samotných programů jsou odpovědné **řídící/národní orgány** ustavené každým členským státem. Společně s monitorovacími výbory⁴ odpovídají za:

- vypracování a aplikaci postupů pro výběr a kritérií způsobilosti,
- poskytování informací potenciálním příjemcům, například ohledně minimální či maximální velikosti projektu, finančního plánu a časového rámce,
- zajištění toho, aby všechny projekty spadaly do oblasti působnosti daných fondů,
- finanční správu a řízení programů.

Žádosti o financování je třeba podávat národnímu či regionálnímu orgánu, který spravuje příslušný program. Před podáním žádosti o grant by si potenciální příjemci měli ověřit investiční priority, kritéria způsobilosti a postup pro podávání žádostí programů ve svém regionu a zemi. Kontaktní údaje všech příslušných správních/národních orgánů jsou k dispozici na níže uvedených odkazech.

EFRR/FS – ESF – EZFRV – ENRF

⁴ Monitorovací výbory většinou sestávají z příslušných regionálních a místních subjektů včetně příslušných orgánů veřejné správy, ekonomických a sociálních partnerů, příslušných subjektů zastupujících občanskou společnost, včetně ekologických partnerů, NNO, subjektů odpovědných za podporu sociálního začleňování, rovnosti pohlaví a zákazu diskriminace, a to v souladu s ústavním a právním rámcem každého členského státu.

2.2. Oblast působnosti ESIF

O tom, co je možné financovat pomocí ESIF, se rozhoduje na základě jednání mezi členskými státy a Evropskou komisí. V rámci národních či regionálních víceletých programů jsou stanoveny priority. V praxi se mohou členské státy rozhodnout, že v různých regionech EU bude kladen důraz na různé priority, způsobilost tedy závisí na rozsahu programu v každém regionu či zemi.

Financování politiky soudržnosti se zaměřuje na nejchudší regiony a členské státy s cílem snížit rozdíly mezi úrovní rozvoje jednotlivých členských států⁵.

EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ (EFRR)

EFRR usiluje o posílení ekonomické a sociální soudržnosti v Evropě snižováním nevyrovnanosti mezi jednotlivými regiony.

EFRR bude přispívat všem 11 TC. Většina jeho zdrojů bude nicméně věnována na⁶:

- VaV – 39,9 miliardy eur,
- MSP – 32,8 miliardy eur,
- nízkouhlíkové hospodářství – 30,1 miliardy eur,
- dopravní a energetickou infrastrukturu – 25,6 miliardy eur.

EFRR bude také podporovat přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráci v rámci cíle Evropské územní spolupráce. Sem mohou spadat partnerství s třetími státy sousedícími s EU, a to prostřednictvím programů v rámci [Evropského nástroje sousedství](#) a [Nástroje předvstupní pomoci](#).

FOND SOUDRŽNOSTI (FS)

FS je zaměřen na členské státy, jejichž hrubý národní důchod (HND) na obyvatele je nižší než 90 % průměru v EU⁷. Jeho cílem je snižovat hospodářské a sociální rozdíly a podporovat udržitelný rozvoj.

FS bude podporovat pouze TC 4, 5, 6 a 7. Plánovaná finanční struktura fondu⁸ je následující:

- dopravní a energetické infrastruktury – 33 miliardy eur,
- ochrana životního prostředí – 17,2 miliardy eur,
- nízkouhlíkové hospodářství – 7 miliardy eur.

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND (ESF)

ESF je hlavním nástrojem Evropské Unie pro podporu pracovních míst, pomoc lidem se získáním lepšího zaměstnání a zajištění spravedlivějších pracovních příležitostí pro všechny občany EU.

ESF se zaměří na omezený počet priorit s cílem zajistit výraznou pomoc pro řešení klíčových problémů členských států, kterými jsou:

- Zaměstnanost – 30 miliardy eur,

⁵ Další informace naleznete na [mapě způsobilosti regionů](#).

⁶ Prozatímní částky založené na 28 dohodách o partnerství předaných Komisi. Přesné částky budou známy po přijetí všech operačních programů.

⁷ Členské státy způsobilé k financování z FS: Bulharsko, Česká republika, Estonsko, Řecko, Chorvatsko, Kypr, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Malta, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko a Slovensko.

⁸ Prozatímní částky založené na 28 dohodách o partnerství předaných Komisi. Přesné částky budou známy po přijetí všech operačních programů.

- Vzdělávání – 26 miliardy eur,
- sociální začlenění – 21,3 miliardy eur,
- institucionální kapacita – 3,6 miliardy eur.

Spolu se zvláštním přidělením 3,2 miliardy eur Iniciativě na podporu zaměstnanosti mladých lidí to znamená, že během příštích sedmi let bude do obyvatel Evropy investováno více než 86 miliard eur⁹.

EVROPSKÝ ZEMĚDĚLSKÝ FOND PRO ROZVOJ VENKOVA (EZFRV)

Politika rozvoje venkova EU pomáhá venkovským oblastem EU vyrovnat se s širokou škálou problémů a příležitostí, které jim přináší 21. století: hospodářských, ekologických i sociálních.

EZFRV je mechanismus financování v rámci společné zemědělské politiky (SZP) a jeho rozpočet je 95,57 miliardy eur. V souladu se strategií Evropa 2020 a celkovou SZP se politika rozvoje venkova zaměřuje na tři průřezové cíle:

- konkurenceschopnost zemědělství,
- udržitelné řízení přírodních zdrojů a opatření týkající se klimatu,
- vyvážený územní rozvoj venkovských oblastí.

Pro efektivní správu politiky rozvoje venkovských oblastí prostřednictvím Programů rozvoje venkova (PRV) doplňuje tyto tři cíle šest klíčových priorit:

- předávání znalostí a inovací v zemědělství, lesnictví a ve venkovských oblastech,
- zvyšování konkurenceschopnosti ve všech typech zemědělské činnosti a zvyšování životaschopnosti zemědělských podniků,
- podpora organizace potravinového řetězce a řízení rizik v zemědělství,
- obnova, ochrana a posílení ekosystémů, které jsou závislé na zemědělství a lesnictví,
- prosazování efektivního využívání zdrojů a podpora přesunu směrem k nízkouhlíkovému hospodářství odolnému vůči změnám klimatu v zemědělství, potravinářství a lesnictví,
- podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech.

EVROPSKÝ NÁMOŘNÍ A RYBÁŘSKÝ FOND (ENRF)

ENRF s rozpočtem 5,7 miliardy prosazuje udržitelný rybolov a udržitelnou akvakulturu. Bude se zasazovat o lepší sběr vědeckých dat a kontrolu a vynucování regulací v oblasti rybářství. Bude také podporovat vytváření pracovních míst a diverzifikaci v komunitách závislých na rybolovu a podporovat zavádění integrované námořní politiky.

FINANČNÍ NÁSTROJE

V některých případech může být ESIF použit k podpoře **finančních nástrojů**, které napomáhají realizaci finančně životaschopných investic. Cílem finančních nástrojů je zvýšit efekt investic EU získáním dodatečných zdrojů od veřejných a soukromých investorů.

K dispozici je stručná referenční příručka pro správní orgány týkající se [finančních nástrojů v programech ESIF 2014–2020](#).

► **Další informace:** Informace o tom, kde se lze dozvědět další podrobnosti o ESIF a jak získat financování, jsou k dispozici prostřednictvím těchto odkazů na každý fond.

EFRR a FS – ESF – EZFRV – ENRF

⁹ Částka 86 miliard eur je vyšší než zákonem stanovený zaručený podíl (tj. 80 miliard eur). Jedná se o prozatímní částku založenou na 28 dohodách o partnerství předaných Komisi. Přesné částky budou známy po přijetí všech operačních programů.

2.3. Řádné finanční řízení

S celkovým rozpočtem na období 2014–2020 ve výši 366,9 miliardy eur tvoří ESIF více než jednu třetinu rozpočtu EU.

EU se zavázala k boji proti podvodům, korupci a jakýmkoli dalším nezákonným činnostem, které by mohly mít negativní dopad na její rozpočet. Systémy pro správu a řídicí systémy zavedené orgány členských států se zaměřují na prevenci, odhalování a nápravu nesrovnalostí – včetně podvodů. Tyto orgány budou monitorovat rizika podvodu spojená s ESIF. Riziko újmy na dobré pověsti spojené s podvody a korupcí je také bráno velmi vážně, a to na všech úrovních.

Jakékoli podezření na podvod je třeba nahlásit příslušným národním orgánům nebo Evropskému úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) prostřednictvím systému pro oznamování podvodů (FNS).

2.4. Vytváření synergií mezi jednotlivými ESIF

Kumulativní účinek ESIF může místnímu hospodářství skutečně pomoci. Ve skutečnosti existuje řada projektů, které úspěšně a kreativně použily různé formy investic z různých programů ESIF.

VÝCVIK BUDOUCÍCH SVĚTOZNÁMÝCH KUČAŘŮ

Restaurace „Fifteen Cornwall“ proslulého šéfkuchaře Jamieho Olivera v Cornwallu ve Spojeném království úspěšně využila financování EFRR i ESF na zahájení své činnosti a na program odborné přípravy pro učně. Prostředky ESF umožnily restauraci poskytnout znevýhodněným lidem ve věku 16 až 24 let příležitost absolvovat šéfkuchařský výcvik v celostátně uznávaném učňovském programu. I samotná restaurace, která sklízí chválu kritiků, byla vybudována s finanční podporou EFRR.

Od května roku 2006 se do učňovského programu restaurace – Fifteen Cornwall Apprenticeship Programme – zapsalo více než 140 učňů a 70 % z nich jsou dodnes kuchaři. Program také každoročně investuje 1 milion liber do místní ekonomiky prostřednictvím politiky, která stanoví, že 70 % všech zdrojů musí být místních. A co je nejdůležitější, restaurace kromě dosavadních 86 absolventů učňovského programu vytvořila také 80 pracovních míst.

INOVATIVNÍ KOMBINACE FINANCOVÁNÍ PRO PÉČI O SENIORY NA NĚMECKÉM VENKOVĚ

Místní akční skupina (MAS) Leader v oblasti Meklenburské jezerní plošiny byla požádána o pomoc při zabezpečení financování pro vybudování specializovaného zařízení pro péči o místní obyvatele trpící demencí. Cílem bylo dát obyvatelům příležitost žít společně se svými životními partnery v bezpečném a příznivém prostředí. Stará textilní továrna byla přeměněna na rezidenci Malchow Island pečující o osoby trpící demencí a projektové investice pomohly zachovat původní budovu, která je pro tuto venkovskou komunitu kulturním dědictvím. Byl použit průřezový přístup k rozvoji projektu a kombinace tří různých zdrojů financování EU: EZFRV, ESF a EFRR.

Další informace o projektu [Malchow Island](#) další příklady propojení EZFRV s jinými fondy EU.

Tato poslední případová studie ukazuje, čeho je možné dosáhnout díky komunitně vedenému místnímu rozvoji (CLLD). Popisuje přístup, který zcela převrací tradiční rozvojovou politiku „shora dolů“. V rámci CLLD přebírají vedení místní obyvatelé a vytvářejí místní partnerství (MAS), která navrhuje a realizují integrovanou strategii rozvoje.

Strategie CLLD často vznikají v reakci na specifické záležitosti či problémy, kterým místní komunita čelí – příkladem může být úpadek tradičních odvětví, jako je rybolov či zemědělství, nespokojení mladí lidé, změny klimatu či špatná úroveň bydlení a služeb. CLLD umožňuje zvážit a řešit problémy v místním kontextu a zároveň spojit všechny příslušné politiky a strany.

Strategie je navržena tak, aby stavěla na silných sociálních, ekologických a hospodářských stránkách komunity, namísto prostého vyplácení peněz na řešení problémů. Partnerství obdrží dlouhodobé financování – a rozhodne se, jak s financemi naloží.

Přestože přístup CLLD byl původně vyvinut ve venkovských oblastech prostřednictvím podpory EZFRV a poté použit v oblasti rybolovu a v pobřežních oblastech s financováním ERF¹⁰/ENRF, nyní existuje možnost rozšířit jej na oblasti, jež běžně pokrývá ESF a EFRR.

Ve své dohodě o partnerství musí členské státy uvést, které fondy budou pro CLLD používat, proč tyto fondy využívají, v jakých oblastech budou využity a jak budou mezi sebou fondy navzájem spolupracovat.

Dalším zajímavým způsobem spojování ESIF je využití **integrovaných územních investic (ITI)** tam, kde strategie městského rozvoje vyžaduje integrovaný přístup zahrnující investice z ESF, EFRR nebo Fondu soudržnosti, které by bylo možné doplnit investicemi EZFRV nebo ENRF.

¹⁰ Evropský rybářský fond pro období 2007–2013.

3. DALŠÍ FONDY EU – PŘEHLED

V této části jsou uvedeny pouze fondy EU se silným potenciálem pro součinnost s ESIF. Většina z nich se týká více než jednoho tematického cíle. Většina ostatních fondů EU je řízena centrálně a přidělována prostřednictvím výzev k předkládání návrhů.

3.1. Horizont 2020

[Horizont 2020](#) je rámcový program EU pro výzkum a inovace. Podporuje rozvoj aktivit od nápadu až po uvedení na trh se zaměřením na vynikající projekty bez ohledu na jejich zeměpisnou polohu. Je rozdělen do tří pilířů podle hlavních priorit:

- vynikající věda,
- vedoucí postavení evropského průmyslu,
- společenské výzvy.

Pilíř **vynikající věda** podporuje evropskou vědu světové úrovně prostřednictvím rozvoje, získávání a udržení talentovaných výzkumných pracovníků a podpory rozvoje nejlepších výzkumných infrastruktur.

Celkové finanční prostředky pro období 2014–2020	miliony eur
Evropská rada pro výzkum (ERV) Hraniční výzkum nejlepších individuálních týmů	13 095
Budoucí a vznikající technologie Společný výzkum otevírající nové oblasti pro inovace	2 696
Akce Marie Skłodowska-Curie (MSCA) Příležitosti pro školení a kariéerní rozvoj výzkumných pracovníků	6 162
Výzkumné infrastruktury (včetně e-infrastruktur) Zabezpečení přístupu ke špičkovým zařízením	2 488

Pilíř vynikající postavení evropského průmyslu podporuje klíčové technologie, jako je například mikroelektronika, a pokročilé výrobní technologie ve stávajících i vznikajících odvětvích. Zaměřuje se také na přilákání většího objemu soukromých investic do výzkumu a inovací (Val) a podporu inovativních MSP v Evropě.

Celkové finanční prostředky pro období 2014–2020	miliony eur
Vedoucí postavení v základních a průmyslových technologiích (LEIT) (ICT, nanotechnologie, materiály, biotechnologie, výroba, vesmír)	13 557
Přístup k rizikovému financování Využití soukromého financování a rizikového kapitálu	2 842
Inovace MSP Podpora všech forem inovací ve všech typech MSP	616

Společenské výzvy podporují Val v oblastech, jako je klima, životní prostředí a doprava, které mají dopad na občany a širší společnost. Tento pilíř napomáhá rozvoj průlomových řešení vznikajících na základě multidisciplinární spolupráce oborů včetně sociálních a humanitních věd.

Celkové finanční prostředky pro období 2014–2020	miliony eur
Zdraví, demografické změny a životní podmínky	7 472
Potravinové zabezpečení, udržitelné zemědělství a lesnictví, mořský a námořní výzkum i výzkum vnitrozemských vod a bioekonomika	3 851
Zajištěná, čistá a účinná energie	5 931
Inteligentní, ekologická a integrovaná doprava	6 339
Ochrana klimatu, životní prostředí, účinné využívání zdrojů, suroviny	3 081
Inkluzivní, inovativní a reflektivní společnosti	1 310
Bezpečné společnosti	1 695

Kromě výše uvedených tří pilířů byly v rámci programu Horizont 2020 definovány také dva specifické cíle.

Celkové finanční prostředky pro období 2014–2020	miliony eur
Specifický cíl: Šíření excelence a rozšiřování účasti	816
Celkové finanční prostředky pro období 2014–2020	miliony eur
Specifický cíl: Věda se společností a pro společnost	462

JAK HORIZONT 2020 FUNGUJE?

Komise vybírá projekty na základě výzev k předkládání návrhů s pomocí nezávislých hodnotitelů/odborníků¹¹. Projektové návrhy musí být odevzdány do stanoveného termínu, dodržet jasně vymezená témata a musí mít požadovanou strukturu partnerství, která je obvykle nadnárodní.

Po uplynutí stanovené lhůty prochází všechny návrhy předložené v rámci výzvy pečlivým hodnocením, kdy je kontrolována jejich způsobilost a posuzována jejich kvalita. Financování je přiděleno nejlepším projektovým návrhům, které jsou v mezích celkového dostupného rozpočtu.

Program Horizont 2020 je otevřen všem právnickým osobám a mezinárodním organizacím. Žadatelé musí splňovat podmínky stanovené [nařízením \(EU\) č. 1290/2013](#) a také případné konkrétní podmínky stanovené příslušným víceletým nebo ročním pracovním programem.

Převládá zásada tří zemí¹², ale k dispozici jsou i granty pro výzkumné pracovníky jednotlivých firem.

► Užitečné odkazy

Portál pro účastníky (Participant Portal) byl založen jako internetový portál pro žadatele programů EU pro výzkum a inovace. Nabízí nejrůznější služby, které pomáhají potenciálním příjemcům získat financování. Žadatelům se doporučuje [registrace](#) na [portálu](#), která jim umožní plně využít všech služeb. Portál pro účastníky obsahuje také [online příručku](#) o [H2020](#), kde jsou k dispozici další informace o nabídkovém řízení.

Síť [národních kontaktních bodů \(NKB\)](#) poskytuje poradenství, praktické informace a pomoc ve všech aspektech programu Horizont 2020. NKB jsou národní struktury vytvořené a financované vládami všech 28 členských států EU. NKB poskytují individuální podporu v jazyce žadatelů.

► Další informace o vaší [oblasti zájmu v programu Horizont 2020](#).

¹¹ Další informace o [náboru odborníků a o tom, jak hodnotí projekty](#).

¹² Pro dohodu o konsorciu se musí spojit tři právní subjekty. Každý z těchto tří právních subjektů musí být založen v jiném členském státě nebo přidružené zemi. Všechny tři právní subjekty musí být na sobě navzájem nezávislé.

3.2. Nástroj pro propojení Evropy (CEF)

Nástroj pro propojení Evropy financuje projekty, které zaplňují chybějící vazby v evropské energetické, dopravní nebo digitální infrastruktuře. Zasazuje se také o ekologičtější hospodářství Evropy podporou čistších způsobů dopravy, vysokorychlostního širokopásmového připojení a snazšího používání obnovitelných zdrojů energie v souladu se strategií Evropa 2020. CEF propojuje veřejné (EU) financování s cílem mobilizovat dodatečné soukromé finanční zdroje a inovativní finanční nástroje, jako jsou například záruky a projektové dluhopisy, k dosažení maximální účinnosti.

CEF je rozdělen do tří sektorů:

- CEF doprava,
- CEF energie,
- CEF telekomunikace.

Finanční podpora CEF má 2 formy:

- [granty](#), což jsou nevratné investice z rozpočtu EU,
- [příspěvky na inovativní finanční nástroje](#), jako je například [fond Marguerite](#), [nástroj záruk za úvěry na projekty dopravních TEN \(LGTT\)](#) a [iniciativa projektových dluhopisů](#).

Příjemci jsou jeden nebo více členských států nebo, se souhlasem daného členského státu či států, jiné orgány. Pokud je to považováno za vhodné, mohou se na akcích přispívajících k projektům společného zájmu podílet i třetí země a subjekty sídlící ve třetích zemích.

CEF je centrálně řízen Komisí s pomocí Výkonné agentury pro inovace a sítě (INEA). Jeho investice jsou rozdělovány prostřednictvím ročních a víceletých pracovních programů, které určují skupinu priorit a celkový objem financí, který bude přidělen.

Nařízení, kterým se vytváří nástroj pro propojení Evropy, stanoví pravidla při přidělování finanční podpory EU, prioritní projekty a maximální limity spolufinancování EU podle typu projektu. Obsahuje také seznam projektů, do nichž bude investována většina prostředků CEF.

CEF DOPRAVA

Rozpočet: 26,25 miliardy eur určených ke spolufinancování projektů TEN-T, jako například odstranění kritických míst, posílení interoperability železnic, zlepšení přeshraničních úseků a přechod na inovativní nízkouhlíkové a energeticky efektivní dopravní technologie

- ▶ [Další informace o CEF doprava.](#)

CEF ENERGIE

Rozpočet: 5,85 miliardy eur pro projekty hlavní transevropské energetické infrastruktury mezi roky 2014 a 2020.

- ▶ [Další informace o CEF energie.](#)

CEF TELEKOMUNIKACE

Rozpočet: 1,14 miliardy eur, z nichž 170 milionů eur je určeno pro širokopásmové aktivity a 970 milionů eur je věnováno na infrastrukturu digitálních služeb (DSI).

- ▶ [Další informace o CEF telekomunikace.](#)

3.3. Konkurenceschopnost podniků s důrazem na malé a střední podniky (COSME)

COSME je programem EU pro konkurenceschopnost podniků a malých a středních podniků (MSP), který běží od roku 2014 do roku 2020 a má rozpočet ve výši 2,3 miliardy eur. Bude podporovat MSP ve čtyřech oblastech:

- Přístup k financím.
- Přístup na trhy.
- Podpora podnikatelů.
- Lepší podmínky pro zakládání podniků a růst.

PŘÍSTUP K FINANČÍM

- **Nástroj pro úvěrové záruky (LGF):** Prostřednictvím sdílení rizik umožní záruky COSME finančním zprostředkovatelům půjčovat více malým a středním podnikům.
- **Kapitálový nástroj pro růst (EFG):** Rozpočet programu COSME bude také investován do fondů, které poskytují rizikový kapitál a mezinárodní financování MSP – zejména těm přeshraničním.

Nástroje LFG i EFG jsou spravovány Evropským investičním fondem (EIF).

Finanční instituce mohou podat žádost prostřednictvím dokumentů stažených z webových stránek EIF.

- Dokumenty [LGF](#).
 - Dokumenty [EFG](#).
- **Další informace o [partnerských finančních zprostředkovatelích EIF](#).**
- **Další informace o [přístupu k financím dostupným v rámci jiných iniciativ EU](#).**

PŘÍSTUP NA TRHY

Všechny podniky mají přístup ke službám sítě Enterprise Europe Network (Evropská podnikatelská síť) a budou vítány, pokud se rozhodnou navštívit místní kontaktní bod či obchodního partnera. Vzhledem k 600 partnerským organizacím v 54 zemích má tato síť kapacitu oslovit více než dva miliony MSP.

- **Svého nejbližšího partnera naleznete na [webu sítě](#).**

Nabízené služby zahrnují:

- informace o právních předpisech a programech EU,
- pomoc při hledání obchodního partnera v zahraničí,
- poradenství ohledně získání přístupu k financování,
- podpora transferu inovací a technologií,
- získání názorů MSP na právní předpisy EU.

PODPORA PODNIKATELŮ

Existují nejrůznější iniciativy pro [podporu podnikatelů](#), mimo jiné:

- podnikatelské vzdělávání,
- zlepšování podnikatelského prostředí tak, aby mohli podnikatelé růst a prosperovat,

- mentorování a informování konkrétních skupin.

Mezi sítě, které již mají podporu Evropské komise, patří:

- [Evropská síť mentorů pro podnikatelky](#),
- [Erasmus pro mladé podnikatele](#).

LEPŠÍ PODMÍNKY PRO ZAKLÁDÁNÍ PODNIKŮ A JEJICH RŮST

V mnoha oblastech politiky týkající se MSP Evropská komise úzce spolupracuje s členskými státy na identifikaci a výměně příkladů dobré praxe. Po mnoho let byl tento proces zakotven v [Evropské chartě pro malé podniky](#). Proces byl rozšířen v rámci priorit iniciativy [Small Business Act for Europe](#) a na webových stránkách této iniciativy je k dispozici [databáze dobré praxe](#).

► Užitečné odkazy

[Výkonná agentura pro malé a střední podniky \(EASME\)](#) byla Komisí založena pro správu několika programů EU včetně COSME.

Zveřejněná nabídková řízení a výzvy k předkládání návrhů související s programem COSME lze nalézt na [portálu pro účastníky \(Participants Portal\)](#).

3.4. LIFE

[LIFE](#) je jediným nástrojem EU zaměřeným na životní prostředí a změny klimatu. LIFE má rozpočet 3,4 miliardy eur a jeho obecným cílem je přispívat k rozvoji politiky a legislativy EU v oblasti životního prostředí a klimatu. Program LIFE provozuje Evropská komise s pomocí Výkonné agentury pro malé a střední podniky (EASME). Žádosti o financování je možné podat online prostřednictvím [elektronického návrhu](#). Integrované projekty je nicméně třeba odevzdat v tištěné podobě.

Cílem integrovaných projektů je implementace plánů či strategií v oblasti přírody, vody, odpadů a ovzduší a to ve velkém územním měřítku. Doplnkové financování integrovaných projektů LIFE může pocházet z jakéhokoli zdroje.

[Víceletý pracovní program LIFE na roky 2014–2017](#) stanoví rámec na následující čtyři roky. Poprvé bude také financování projektů LIFE kromě grantů poskytováno i prostřednictvím inovativních finančních nástrojů, včetně pilotního Nástroje financování přírodního kapitálu (NCFP), který spadá do projektové oblasti Příroda a biologická rozmanitost a bude pomáhat při financování projektů v oblasti biologické rozmanitosti.

3.5. Tvůrčí Evropa

[Tvůrčí Evropa](#) podporuje kulturní a tvůrčí odvětví a její celkový rozpočet činí přibližně 1,54 miliardy eur. Program pomáhá oběma odvětvím využít příležitostí, které skýtá digitální věk a globalizace. Umožňuje jim také přispívat k dosažení cílů strategie Evropa 2020 – udržitelný růst, pracovní místa a sociální soudržnost. A co je zásadní, otevírá těmto odvětvím nové mezinárodní příležitosti, trhy a publikum.

Program tvoří:

- dílčí program MEDIA věnovaný audiovizuálním tvůrčím a kulturním odvětvím,
- dílčí program Kultura věnovaný jiným než audiovizuálním tvůrčím a kulturním odvětvím,
- mezioborová část, která zahrnuje nástroj pro úvěrové záruky ve výši 121 milionů eur pro tvůrčí a kulturní odvětví, čímž nabízí příslušným MSP možnost přístupu k financím.

Žádosti od jednotlivců nejsou přijímány. Prostřednictvím samotných projektů bude nicméně z financování těžit přibližně 250 000 osob. Další informace o těchto příležitostech naleznete na webových stránkách [Výkonné agentury pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast](#).

Ve všech členských státech byly zřízeny [kanceláře Tvůrčí Evropa](#), které poskytují podporu a poradenství žadatelům.

3.6. Program pro zaměstnanost a sociální inovace (EaSI)

Program EU pro zaměstnanost a sociální inovace (EaSI) je finanční nástroj pro podporu kvalitní a udržitelné zaměstnanosti, garanci adekvátní sociální ochrany, boj se sociálním vyloučením a chudobou a zlepšování pracovních podmínek. Jeho celkový rozpočet činí 919 milionů eur.

EaSI zahrnuje tři osy:

- modernizace zaměstnanosti a sociální politiky prostřednictvím [osy PROGRESS](#),
- pracovní mobilita prostřednictvím [osy EURES](#),
- přístup k mikrofinancování a sociální podnikání prostřednictvím osy [Mikrofinancování a sociální podnikání](#).

Osa PROGRESS (61 % rozpočtu) pomáhá členským státům zlepšit politiku ve třech oblastech:

- [zaměstnanost](#), zejména v rámci boje proti nezaměstnanosti mladých lidí,
- [sociální ochrana, sociální začlenění](#) a snížení a prevence [chudoby](#)
- [pracovní podmínky](#).

Konkrétně osa PROGRESS:

- rozvíjí a šíří vysoce kvalitní srovnávací a analytické poznatky,
- podporuje efektivní a inkluzivní sdílení informací, vzájemné učení a dialog,
- poskytuje finanční podporu pro testování [sociálních inovací a inovací v oblasti trhu práce](#),
- dává organizacím finanční podporu pro rozvoj nástrojů a politik EU.

Příjemci mohou být:

- veřejné a soukromé subjekty,
- služby zaměstnanosti,
- specializované orgány stanovené v právních předpisech EU,
- nevládní organizace,
- vysokoškolské instituce a výzkumné ústavy,
- odborníci na hodnocení a posuzování dopadu,
- národní statistické úřady,
- sdělovací prostředky.

Cílem **osy EURES** (18 % rozpočtu) je posílit [EURES](#), evropskou síť pracovních míst, která poskytuje informace, poradenství a služby v oblasti přijímání pracovníků zaměstnavatelům i uchazečům o práci. Pokrývá tři oblasti:

- transparentnost volných pracovních míst,
- žádosti o zaměstnání,
- rozvoj služeb pro náborový proces,

- přeshraniční partnerství.

Mezi příjemce patří národní, regionální a místní orgány a služby zaměstnanosti.

Osa Mikrofinancování a sociální podnikání (21 % rozpočtu) podporuje:

- mikroúvěry a mikropůjčky zranitelným skupinám a mikropodnikům,
- sociální podnikání.

Mezi příjemce patří veřejné i soukromé subjekty, které poskytují mikroúvěry jednotlivcům i mikropodnikům. Financování je v příslušných zemích nabízeno také sociálním podnikům.

► **Další informace** naleznete na webu [EaSI](#).

3.7. Erasmus+

Program **Erasmus+** podporuje iniciativy v oblasti vzdělávání, odborné přípravy, mládeže a sportu pro období 2014–2020. Konkrétní nabízí více než 4 milionům Evropanů příležitost studovat, získat odbornou přípravu či pracovní zkušenost nebo pomáhat jako dobrovolník v zahraničí. V oblasti sportu například financuje projekty místní tělovýchovy a věnuje se také negativním jevům, které se vyskytují ve více zemích, jako je například ovlivňování výsledků zápasů a soutěží, doping, násilí a rasismus. Celkový rozpočet na období 2014–2020 je 14,7 miliardy eur.

Cíle programu Erasmus+ ve vzdělávání a odborné přípravě jsou následující:

- zlepšení klíčových kompetencí a dovedností na trhu práce,
- zavedení zlepšení kvality, vynikajících inovací a internacionalizace ve vzdělávacích institucích a institucích pro odbornou přípravu,
- zvyšování povědomí o oblasti evropského celoživotního vzdělávání a modernizace systémů vzdělávání a odborné přípravy.

K provedení těchto konkrétních cílů jsou použity tři klíčové akce (KA).

- KA1 nabízí podporu pro nadnárodní mobilitu s cílem zvýšit úroveň relevantních dovedností na trhu práce a zlepšit schopnosti odborníků pro splnění potřeb jednotlivých studentů.
- KA2 se zaměřuje na nadnárodní partnerství mezi institucemi pro vzdělávání, odbornou přípravu a mládež a také podniky, veřejnými orgány a organizacemi občanské společnosti v různých hospodářských a sociálních oblastech.
- Podporu reforem politik poskytuje KA3 prostřednictvím rozvoje znalostí, nástrojů pro transparentnost a uznávání, experimentování s politikami a podpory různým zainteresovaným organizacím.

► **Další informace** naleznete na webu [Erasmus+](#).

3.8. Třetí program EU v oblasti zdraví

Program EU v oblasti zdraví zajišťuje, že lidské zdraví je chráněno v rámci všech politik EU, a spolupracuje se členskými státy na podpoře zlepšování zdraví veřejnosti a předcházení lidským nemocem a rizikům pro tělesné i duševní zdraví. Program přispívá k inteligentním a inkluzivním cílům v rámci strategie Evropa 2020.

Program EU v oblasti zdraví usiluje o:

- podporu zdraví, prevenci nemocí a vytváření prostředí, která podporují zdravý životní styl,
- ochranu občanů před závažnými přeshraničními zdravotními hrozbami,

- přispívání k inovativním, efektivním a udržitelným systémům zdravotní péče,
- poskytování přístupu k lepší a bezpečnější zdravotní péči.

Program EU v oblasti zdraví je implementován prostřednictvím ročních pracovních plánů, které stanovují prioritní oblasti a kritéria pro financování. Celkový rozpočet pro Třetí program EU v oblasti zdraví je 449,4 milionu eur. Účast je otevřena široké škále organizací včetně výzkumných ústavů a univerzit, veřejných orgánů, nevládních organizací (NNO) a soukromých společností.

Financování v rámci Programu EU v oblasti zdraví 2014–2020 a ESIF 2014–2020 lze použít současně ke snižování nerovností v následujících oblastech týkajících se zdraví:

- usnadnění přístupu k lepší a bezpečnější zdravotní péči,
- podpora inovací ve zdravotnickém výzkumu a zdravotní péči,
- zvyšování inovací v oblasti péče o veřejné zdraví a zdravotnických služeb,
- rozvoj výzkumných nástrojů pro zlepšení kvality a nákladové efektivity, jako je například hodnocení zdravotnických technologií (HTA),
- podpora a prosazování spolupráce mezi členskými státy,
- zvyšování přístupu k přeshraniční zdravotní péči a odborným znalostem,
- podpora a odborná příprava zdravotnického personálu,
- podpora zdraví, prevence nemocí a péče o zdravé prostředí
- aktivní a zdravé stárnutí,
- zdraví a bezpečnost na pracovišti,
- lepší připravenost a vyšší kapacity pro mimořádné situace ve zdravotnictví a pro závažné přeshraniční zdravotní hrozby,
- informační a znalostní systémy v oblasti zdraví,
- elektronické systémy a kapacity ve zdravotnictví.

4. ESIF A DALŠÍ NÁSTROJE EU PODLE TEMATICKÝCH CÍLŮ (TC)

Na financování projektů se vztahují následující obecné zásady:

- **Pravidlo spolufinancování:** EU poskytuje projektu pouze částečné spolufinancování. Žadatel i partneři tedy musí mít vlastní finanční zdroje či je získat od třetí strany, aby pokryli náklady na projekt.
- **Pravidlo neziskovosti:** grant nesmí vést k dosažení zisku. Pokud by měl grant vést k dosažení zisku, bude provedena rozdílová analýza s cílem zhodnotit potřebnost grantu a jeho potenciální výši.
- **Pravidlo zákazu retroaktivity:** spolufinancování je možné pouze u nákladů, které vyvstanou po datu zahájení projektu stanoveném v grantové dohodě.
- **Pravidlo zákazu kumulace:** každý příjemce může obdržet pouze jeden grant. Všechny projekty by měly:
 - přinést přidanou hodnotu na úrovni EU,
 - být inovativní a navrhopvat originální řešení a metody,
 - řešit evropské politiky a priority.

Zásada **nekumulativního udělování** se vztahuje pouze na granty EU přidělené stejnému opatření a stejnému příjemci v rámci jakéhokoli typu řízení. Je tedy možné **kombinovat zdroje ESIF s jinými nástroji EU**. Zásada nekumulativního udělování se nicméně nevztahuje na fondy Horizont 2020 a ESIF, které lze přidělit stejnému projektu a stejnému příjemci.

Je zakázáno nahrazení národního/regionálního či soukromého spolufinancování evropských projektů/programů v rámci přímého řízení ESIF Komisí (a opačně).

Pravidlo zákazu dvojitého financování: v žádném případě nebudou stejné náklady uhrazeny dvakrát ze žádného rozpočtu.

ESIF působí především na národní a regionální úrovni s určitou možností aktivit zahrnujících více území. Horizont 2020 a další programy a nástroje EU jsou obvykle řízeny centrálně a často zahrnují nadnárodní projekty. To znamená, že stejný příjemce může požádat o různé zdroje financování pro nesouvisející či doplňkové aktivity. Žádosti budou posouzeny na základě jejich kvalit v souladu s pravidly konkrétního zdroje financování.

Následující část popisuje možnost pro součinnost a komplementaritu podle tematických cílů (TC), a to jak mezi pěti Evropskými strukturálními a investičními fondy, tak mezi ESIF a dalšími nástroji financování EU.

4.1. TC 1: Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací

Politiky EU do roku 2020 v oblasti rozvoje a inovací jsou uvedeny ve stěžejní iniciativě „[Unie inovací](#)“ strategie Evropa 2020. Zahrnují pět evropských inovačních partnerství v oblasti inteligentní specializace a sociální a environmentální oblasti. Tyto iniciativy také zahrnují celý inovační cyklus od výzkumu po komercializaci.

Členské státy by měly vypracovat národní anebo regionální [strategie inteligentní specializace](#) tím, že do procesu objevování nových příležitostí (tzv. „entrepreneurial discovery process“) zapojí národní či regionální řídicí orgány a zainteresované subjekty, jako jsou vysoké školy, průmysl a sociální partneři.

Strategie pro inteligentní specializaci zahrnují:

- Předcházející akce, jež jsou zaměřeny na přípravu regionálních účastníků z odvětví výzkumu a inovací (Val) pro Horizont 2020.
- Následné akce, jež využívají a šíří výsledky z oblasti výzkumu a inovací získaných v rámci iniciativy Horizont 2020 a předchozích programů a jež kladou důraz zejména na budování prostředí příznivého pro inovace v obchodu i průmyslu, včetně malých a středních podniků.

Je důležité identifikovat možnosti společného financování infrastruktur výzkumu a inovací, podporovat mezinárodní spolupráci, absolvovat oponentní odborné posouzení a zavést výměnu osvědčených postupů a odbornou přípravu napříč regiony.

TC 1 A ESIF

EFRR rozšiřuje infrastruktury a kapacity pro Val za účelem rozvoje a podpory center excellence a investic podniků do Val. EFRR též rozvíjí vazby mezi podniky, centry VaV a vysokoškolským sektorem za účelem podpory investic do:

- vývoje produktů a služeb,
- transferu technologií,
- sociální inovace,
- ekologické inovace,
- aplikací veřejných služeb,
- stimulace poptávky,
- networkingu,
- klastrů a otevřené inovace prostřednictvím inteligentní specializace.

Předpokládají se také investice do pilotní výroby, validace raného produktu, pokročilých výrobních dovedností a produkce a šíření technologií pro všeobecné použití.

Potenciální projekty v oblasti Val jsou posuzovány podle toho, jak pravděpodobně přispějí k hospodářskému rozvoji členského státu nebo regionu a podle vědeckých a technologických zásluh.

ESF podporuje postgraduální studium, odbornou přípravu výzkumných pracovníků, networkingové aktivity a partnerství mezi vysokým školstvím, výzkumnými institucemi a podniky.

EZFRV posiluje vazby mezi zemědělstvím, potravinářstvím, lesnictvím a Val, transfer znalostí a investice do nových technologií a marketingu. Prominentní roli hraje i evropské inovační partnerství pro zemědělskou produktivitu a udržitelnost, jež usiluje o vytváření nových a inovativních praktik v zemědělství. EZFRV podporuje technologický vývoj produktů a praktiky a techniky v zemědělství, zemědělsko-potravinářském sektoru a lesnictví. Financuje nové klustry a sítě, aktivity mezi výzkumnými středisky a inovativními firmami a dále technologický a aplikovaný výzkum.

TC 1 A DALŠÍ NÁSTROJE EU

Financování je často k dispozici pro výzkumné organizace nebo společnost v rámci ESIF, aby provedly první předběžné kroky ve výzkumu nebo vyvinuly inovativní technologii či produkt. Podmínky pro udělení tohoto financování jsou většinou flexibilní, zejména v nejméně rozvinutých regionech. To umožňuje dotyčným výzkumným organizacím či firmám vyrůst do bodu, kdy mohou vstoupit do mnohem konkurenčnějšího prostředí programu Horizont 2020.

Pokud by bylo v průběhu projektu v rámci programu Horizont 2020 třeba financování kvůli pokračování aktivity nebo k tomu, aby inovační nápad mohl vstoupit na trh, vzhledem k velmi konkurenční povaze procesu to nemusí být možné. V těchto případech by ESIF mohly poskytnout potřebné financování, aby se tyto nápady realizovaly.

Financování jednoho projektu prostřednictvím různých grantů z programu Horizont 2020 a ESIF je možné, ale nesmí u něj dojít ke dvojímu financování, jelikož Horizont 2020 a ESIF nesmí hradit stejnou položku.

Právo kombinovat ESIF a Horizont 2020 nezabavuje povinnosti poskytnout potřebné národní/regionální/soukromé spolufinancování.

NĚMECKÝ VĚDECKÝ PARK CHRLÍ NÁPADY (FINALISTA SOUTĚŽE REGIOSTARS 2009)

Vědecký park v Golmu na okraji Postupimi, založený v polovině 90. let, se rozrostl do největšího a nejvýznamnějšího výzkumného střediska v Braniborsku. Tento vědecký park je domovem třem institutům Maxe Plancka, dvou institutů Fraunhofer Gesellschaft, podnikatelského inkubačního centra zvaného GO:IN a mnoha dalších inovativních podniků.

GO:IN, založené v roce 2007, poskytuje ideální startovací podmínky pro podnikatele, jelikož nabízí služby jako konferenční místnosti a zařízení, marketingová řešení a odborné koučování. V parku, který získal z EFRR podporu ve výši 74,3 milionů eur, pracuje více než 1300 vědců. Od jeho založení bylo v rámci unijních rámcových programů pro výzkum financováno mnoho společných výzkumných projektů.

► Další informace o parku [Wissenschaftspark Potsdam-Golm](#).

UDRŽITELNÁ EVROPSKÁ NÁMOŘNÍ SÍŤ PRO POZOROVÁNÍ A SBĚR DAT

Všechny unijní rámcové programy pro výzkum vyvinuly nástroje pro zvýšení dozoru a šíření údajů o moři. Ty jsou základem udržitelné Evropské námořní sítě pro pozorování a sběr dat (EMODnet), která bude podporována prvkem přímého řízení EMFF. Cílem této sítě je vytvořit kvalitní údaje o mořích a znalostní bázi, které mohou využít různé subjekty, čímž se zabrání zdvojování úsilí.

► Další informace o [EMODnet](#).

VYTVÁŘENÍ KLASTRŮ NAPŘÍČ EVROPOU

Clusters Linked Over Europe (CLOE) začínal jako projekt INTERREG, který pomohl sedmi regionům k výměně zkušeností a informací o tom, jak úspěšně řídit a rozvíjet klastry. Klastry jsou sítě kompatibilních nebo konkurenčních vzájemně propojených firem, které spolupracují na posílení průmyslu v určité oblasti.

Nadnárodní kontakty mezi klastry pokračovaly i po konci projektu, což bylo výchozím bodem pro různé aktivity financované v rámci sedmého rámcového programu pro výzkum (7. RP) a Programu pro konkurenceschopnost a inovace (CIP), jenž byl předchůdcem programu COSME.

► Další informace o [CLOE](#).

SPOLUPRÁCE PODPORUJE FINANCOVÁNÍ VÝZKUMU

Regionální koordináční komise severního regionu Porto (CCDRN), která řídí strukturální fondy (EFRR a ESF), otevřela výzvu k předkládání návrhů na podporu projektů zaměřených na zvýšení objemu spolupráce mezi univerzitami a místním průmyslem v regionu. Jedním z cílů projektu bylo pomoci místním subjektům se žádostmi o financování v rámci 7. RP.

Byl podán úspěšný projekt Univerzity v Portu nazvaný I-CITY, který se zaměřoval na podporu lidských zdrojů a aktivit odborné přípravy a doplňoval projekt „Města budoucnosti“, který usiloval o zdokonalování, vybavení, infrastrukturu a mezinárodní výměnu. Tato spolupráce mezi těmito dvěma projekty znamenala, že univerzita mohla přijmout více výzkumných pracovníků, než by bylo možné pouze s grantem ze 7. RP. Oba projekty pracovaly v tandemu, což zvýšilo jejich schopnost nasadit a provozovat zkušební prostředí, jež sloužila k měření výsledků výzkumu v programu Města budoucnosti.

Regionální koordináční komise zviditelnila odborná střediska pro Města budoucnosti, jež zase pomohla přilákat více průmyslových partnerů a získala podporu obce a místních komunit. Tento typ politické podpory, který přišel se strukturálními fondy, byl pro dosažení cílů projektu zásadní.

Jakmile Univerzita v Portu získala grant v rámci 7. RP, bylo zřejmé, že její výzkumný potenciál bude mít silný mezinárodní a ekonomický dopad.

To motivovalo regionální koordináční komisi, aby poznatky zahrnula do svého strategického dokumentu o inteligentní specializaci prezentovaného Evropské komisi pro programové období 2014–2020.

► **Další informace o těchto [společných iniciativách](#).**

Cílem [Evropského inovačního a technologického institutu](#) (EIT) je zvýšit inovační schopnosti Evropy. EIT má rozpočet ve výši 2,7 mld. eur jakožto součást programu Horizont 2020 a financuje **znalostní a inovační společenství (KIC)**.

KIC je vysoce autonomní partnerství špičkových vysokých škol, výzkumných organizací, firem a dalších zainteresovaných subjektů účastnících se inovačního procesu.

KIC provádějí širokou škálu aktivit, včetně programů odborné přípravy a vzdělávání, inovačních projektů a podnikatelských inkubátorů.

Zatímco KIC financuje až do 100 % EIT u tzv. „činností s přidanou hodnotou“, „doplňkové činnosti“ nejsou financovány. Nalezení alternativních zdrojů financování pro tyto činnosti je tedy na KIC. Mezi ně patří ESIF a akce v oblasti VaVal v programu Horizont 2020.

V roce 2010 byly spuštěny tři KIC:

- Climate-KIC: přizpůsobení se změně klimatu a její zmírnění,
- EIT ICT Labs: informační a komunikační technologie,
- KIC InnoEnergy: udržitelná energie.

Kromě toho se dvě nová společenství zaměřují na oblasti:

- inovací pro zdravý život a aktivní stárnutí,
- suroviny: udržitelný průzkum, těžba, zpracování recyklace a nahrazování.

V roce 2016 budou spuštěna další KIC:

- Food4future,
- Výroba s přidanou hodnotou.

V roce 2018 bude založeno jedno KIC v oblasti:

- Městské mobility.

► Užitečné odkazy

Portál pro účastníky byl založen jako internetový portál pro žadatele programů EU pro výzkum a inovace. Potenciálním příjemcům poskytuje soubor služeb, které pomohou s jejich účastí v programu a zjednoduší interakci s Komisí. Potenciálním příjemcům se doporučuje [registrace](#) na portálu: budou tak moci naplno využívat jeho [služeb](#).

[Ideal-IST](#) je nástroj na vyhledávání partnerů.

Pokyny pro tvůrce politik a prováděcí subjekty s názvem [Stimulace synergií mezi evropskými strukturálními a investičními fondy, programem Horizont 2020 a jinými souvisejícími programy EU v oblasti výzkumu, inovací a konkurenceschopnosti](#) důkladně zkoumají koncept synergií mezi programy při utváření strategií inteligentní specializace. Uvádějí podrobné informace o možnostech financování a různých scénářích financování.

4.2. TC 2: Zlepšení přístupu k ICT, využití a kvality ICT

Dostupnost vysokorychlostního internetu a přístup k infrastrukturám digitálních služeb jsou stavebními kameny moderního jednotného trhu, jež umožňují růst komunikace, služeb a podniků.

[Vlajková iniciativa „Digitální agenda pro Evropu“](#) je součástí pilíře „inteligentního růstu“ strategie Evropa 2020. Jejím cílem je restart evropského hospodářství a pomoc evropským občanům a firmám při získávání maxima z digitálních technologií. Mezi její cíle patří:

- vytvoření digitálního jednotného trhu včetně vývoje online obsahu, řešení pro elektronické obchodování a používání elektronických podpisů,
- interoperabilita služeb ICT,
- rychlý a ultra rychlý přístup k internetu: sítě nové generace (NGA), které mají dosáhnout cílů EU v oblasti přístupu k vysokorychlostnímu internetu,
- výzkum a inovace v oblasti ICT,
- přínosy umožněné ICT, např. elektronická veřejná správa, elektronické zdravotnictví či elektronické zadávání veřejných zakázek.

TC 2 A ESIF

EFRR pomáhá:

- vyvíjet produkty a služby v oblasti ICT,
- rozšiřovat širokopásmové připojení a zavádění vysokorychlostních sítí,
- podporovat přijímání nových technologií a sítí pro digitální ekonomiku,
- posilovat ICT aplikace pro elektronické obchodování, elektronickou veřejnou správu, elektronické učení, začlenění do informační společnosti, elektronickou kulturu a elektronické zdravotnictví.

ESF podporuje

- rozvoj dovedností a kompetencí v oblasti ICT v pracovní a ICT ve veřejné správě,
- financování lepší přístupnosti, využívání a kvality informačních a komunikačních technologií prostřednictvím digitální gramotnosti, elektronického učení, začlenění do informační společnosti, elektronických dovedností a podnikatelských dovedností.

[EZFRV](#) pomáhá zdokonalovat širokopásmové připojení na venkově a rozvíjí ICT ve venkovských oblastech. Financuje zejména:

- investice do infrastruktury,
- IT služby a IT podniky ve venkovských oblastech,
- technologické inovace v zemědělství a lesnictví,
- IT systémy v zemědělsko-potravinářském odvětví,
- klastry a sítě,
- odbornou profesní přípravu v ICT a poskytování konkrétních poradenských služeb v oblasti ICT venkovským MSP a farmářům,
- aplikace ICT pro elektronickou veřejnou správu, začlenění do informační společnosti, elektronickou kulturu, elektronické obchodování atd.

TC 2 A DALŠÍ NÁSTROJE EU

Prioritní sítě EU jsou financovány prostřednictvím **Nástroje pro propojení Evropy (CEF), zatímco EFRR a EZFRV podporují doplňkovou místní a regionální infrastrukturu**. V souladu se zásadou zákazu kumulace není kombinace grantů u jednoho projektu možná.

CEF a Evropská investiční banka (EIB) poskytují **počáteční financování a technickou pomoc** omezenému počtu iniciativ v oblasti širokopásmového připojení. Projekty, které chtějí čerpat podporu přímo z CEF, budou muset předvést nejmodernější technologická řešení a představit inovativní obchodní modely nebo vysoce reprodukovatelná řešení. **Finanční nástroje v rámci CEF lze kombinovat s granty z dalších zdrojů EU**.

Při výběru nejvhodnějšího nástroje financování se bere v úvahu potenciál generování zisku dané operace a její rizika.

Informační a komunikační technologie (ICT) lze najít i v mnoha oblastech programu **Horizont 2020**. S ohledem na to byla připravena příručka, jež potenciálním projektům pomůže nalézt témata související s ICT v rámci programu Horizont 2020. Naleznete ji na webu [Digitální agendy pro Evropu](#).

SKOTSKÁ UNIVERZITA KOMBINUJE FINANCOVÁNÍ Z EFRR, ESF A FINANCOVÁNÍ VÝZKUMU EU

V předchozích programových obdobích EFRR pomohl University of the Highlands & Islands (UHI) rozšířit její výzkumné kapacity a IT infrastrukturu, zatímco financování z ESF bylo klíčové pro tvorbu materiálů pro kurzy a osnov za účelem podpory netradičních studentů.

Akcelerátor MERIKA (Marine Energy Research Innovation and Knowledge Accelerator) je ambiciózní iniciativou UHI, která přetvořila fakultu přírodních věd, zdraví a strojírenství této univerzity na vynikající centrum výzkumu a inovací pro mořskou energii. Projekt MERIKA, založený v rámci 7. rámcového programu pro výzkum, předchůdce programu Horizont 2020, běží od roku 2014 do roku 2017.

Cíl 3 programu EU pro zdraví, který se zaměřuje na inovativní, efektivní a udržitelné zdravotnické systémy, zahrnuje podporu systémů a kapacit pro elektronické zdravotnictví.

► **Užitečné odkazy**

Prostředky EU dostupné pro témata a projekty týkající se **digitální agendy** jsou přímo přístupné prostřednictvím webu [Digitální agendy pro Evropu](#).

Propojené komunity je iniciativa Komise na podporu regionů a měst při rozvíjení jejich širokopásmových sítí. Pomáhá řadě inovativních pilotních projektů nasazovat vysokorychlostní širokopásmové připojení, jež může být reprodukováno v celé EU. Potenciální příjemci podpory mohou [předkládat návrhy](#). Podrobnější informace obdržíte také na e-mailu EC-CONNECTED-COMMUNITIES@ec.europa.eu.

Evropský portál pro širokopásmové připojení je informační platforma pro zainteresované subjekty, která každému členskému státu poskytuje informace o projektech, strategiích a akčních plánech v oblasti širokopásmového připojení. Potenciální příjemci podpory se mohou zaregistrovat na [portálu pro širokopásmové připojení](#).

4.3. TC 3: Zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků (MSP), odvětví zemědělství (v případě EZFRV) a odvětví rybářství a akvakultury (v případě ENRF)

Pro rozvoj MSP je zásadní politika soudržnosti. Jak je uvedeno ve strategii Evropa 2020, pokud se MSP zaručí plný přístup k úvěrům, je to zásadní pro podporu inovací a dlouhodobou stabilitu v EU.

Dalším nástrojem na podporu rozvoje MSP, zejména u zemědělství, lesnictví a venkovských oblastí, je pilíř II společné zemědělské politiky (SZP).

TC 3 A ESIF

EFRR bude podporovat podnikání:

- financováním podnikatelských inkubátorů,
- tvorbou nových obchodních modelů pro MSP,
- podporou vytváření a rozšiřování pokročilých kapacit pro vývoj produktů a služeb,
- poskytováním podpory MSP v expanzi na regionální, národní a mezinárodní trhy,
- zapojením se do inovačního procesu.

ESF podporuje samostatnou výdělečnou činnost a vytváření inovativních MSP. Kromě toho:

- pomáhá podnikatelům a zaměstnancům přizpůsobit se změnám,
- podporuje sociální podniky a sociální ekonomiku,
- zvyšuje konkurenceschopnost MSP podporou adaptability podniků a pracovníků,
- podporuje subjekty poskytující profesní vzdělávání a odbornou přípravu.

EZFRV financuje všechna zemědělská odvětví, lesnické podniky a venkovské mikropodniky a malé podniky. Toho dosahuje:

- podporou spolupráce mezi různými podniky a zainteresovanými subjekty, sítěmi a klastry,
- stimulací inovace v zemědělství prostřednictvím evropského inovačního partnerství pro zemědělskou produktivitu a udržitelnost,
- podporou MSP při přizpůsobování se změnám klimatu, a to tak, že poskytuje různé druhy cílené podpory včetně poradenské služby v oblasti zelených energií.

EMFF zvyšuje konkurenceschopnost MSP v odvětvích rybářství a akvakultury. V nabídce jsou prostředky k posílení technologického rozvoje a inovací v následujících oblastech:

- energetická účinnost a předávání znalostí,
- poradenské služby, které poskytují rady o obchodních a marketingových strategiích a o environmentální udržitelnosti,
- partnerství mezi rybáři a vědci,
- diverzifikace a zlepšování bezpečnosti a pracovních podmínek na rybářských plavidlech.

V případech, kdy [finanční nástroje](#) nabízejí financování firmám, včetně MSP, by tato podpora měla podpořit zakládání nových podniků, a to:

- poskytnutím počátečního, startovacího a rozvojového kapitálu,

- nabízením kapitálu na posilování společnosti nebo na nové projekty,
- poskytováním podpory firmám při pronikání na nové trhy.

Tato podpora může zahrnovat investice do hmotného i nehmotného majetku a pracovní kapitál v rámci pravidel EU pro státní podporu. Rovněž může zahrnovat náklady na převod vlastnických práv za předpokladu, že se takový převod uskuteční mezi nezávislými investory.

TC 3 A DALŠÍ NÁSTROJE EU

MSP se doporučuje využít financování z programu [COSME](#) a [Tvůrčí Evropa](#).

MSP se též doporučuje účast v celém **programu Horizont 2020**, a zejména v jeho složce **Průmyslové vedení**.

Akce vedoucího postavení v základních a průmyslových technologiích (LEIT) se zaměřují na ICT, nanotechnologie, vyspělé materiály, biotechnologii, výrobu a vesmír.

Přístup k rizikovému financování podporuje soukromé finance a rizikový kapitál. V rámci cíle „přístup k rizikovému financování“ pomůže Horizont 2020 firmám a dalším typům organizací, jež se účastí Val, získat snadnější přístup k úvěrům, zárukám, protizárukám a hybridnímu, mezaninovému a kapitálovému financování.

Inovace v MSP je doplněk ESIF zaměřený na budoucnost, který zahrnuje též **nástroj pro MSP**, podporu **iniciativy EUREKA/Eurostars**, jež poskytuje podporu nadnárodním projektům spolupráce MSP s velkými požadavky na výzkum a různým akcím, jejichž cílem je rozvoj a poskytování lepších služeb na podporu inovace MSP.

Nástroj pro MSP, jenž má na financování v období 2014–2020 přibližně 3 mld. eur, pomáhá MSP při vývoji převratných inovativních nápadů, které jsou připraveny pro komercializaci na globálním trhu. Činnosti, které lze podporovat, a výzvy k předkládání návrhů jsou uvedeny v [pracovním programu](#) na období 2014–2015.

Finanční nástroje programu Horizont 2020 fungují společně s nástroji v rámci programu COSME. Další informace o bankách a fondech, které poskytují [rizikový kapitál podporovaný EU](#).

Významnou roli při realizaci každého finančního nástroje jménem a ve spolupráci s Komisí hrají [Evropská investiční banka \(EIB\)](#) a [Evropský investiční fond \(EIF\)](#).

[Výkonná agentura pro malé a střední podniky \(EASME\)](#) byla založena Komisí za účelem řízení několika programů EU, většiny programu COSME, sítě Enterprise Europe Network (EEN) a části programu Horizont 2020 – zejména inovace v MSP a vedoucí postavení v základních a průmyslových technologiích.

Tvůrčí Evropa: Sdělení Komise Evropa 2020 zdůrazňuje, že by EU měla poskytovat atraktivnější rámcové podmínky pro inovace a kreativitu. Kulturní a tvůrčí odvětví jsou tak zdrojem inovativních nápadů, které lze převést do podoby produktů a služeb, jež následně mohou pomoci generovat růst a pracovní místa a řešit společenské změny. Sdělení dále tvrdí, že aby tato odvětví mohla plně dosáhnout svého ekonomického potenciálu, je třeba zlepšit přístup k finančním prostředkům. **Nástroj pro záruky pro kulturní a tvůrčí odvětví**, který bude zaveden v roce 2016, reaguje na tyto potřeby a díky jeho multiplikačnímu efektu by měl generovat až 750 milionů eur¹³ 13 pro malé **podniky aktivní** v těchto dvou odvětvích.

V nařízeních o Tvůrčí Evropě a COSME není žádná výjimka ze zásady zákazu kumulace¹⁴. Finanční nástroje lze ale kombinovat s granty, se subvencemi úrokových sazeb a se subvencemi poplatků za záruky.

► Další informace

¹³ Celková částka záruky včetně části financované finančními institucemi.

¹⁴ Čl. 10 odst. 2 nařízení o COSME umožňuje následující: Síť Enterprise Europe Network lze využít k poskytování služeb jménem jiných programů EU, jako je Horizont 2020. To může zahrnovat specificky zaměřené poradenské služby, které podporují účast MSP v dalších unijních programech. Na některé služby, jež partneři sítě Enterprise Europe Network poskytují přímo malým a středním podnikům, se mohou také vztahovat cíle OP, a mohly by tedy případně být odděleny a podporovány granty z ESIF a za podmínek ESIF.

Nová verze [nástroje Registr příjemců podpory](#), která byla spuštěna 28. února 2014, obsahuje dotazník, kterým se zjišťuje, zda je organizace MSP, jak ho definuje doporučení EU 2003/361/ES, a zda je způsobilá žádat o financování v rámci konkrétních akcí programu Horizont 2020.

4.4. TC 4: Podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství ve všech odvětvích

Od EFRR, FS i EZFRV se očekává, že urychlí implementaci legislativy EU v oblasti obnovitelné energie a energetické účinnosti. Nařízení o společných ustanoveních, jež se vztahuje na ESIF, též vyžaduje, aby členské státy poskytovaly informace, jak bojují se změnou klimatu. To je v souladu s cílem EU věnovat alespoň 20 % svého rozpočtu na boj se změnou klimatu.

TC 4 A ESIF

EFRR i FS se zaměřují na:

- energetickou účinnost a obnovitelné zdroje energie,
- vysoce účinnou kombinovanou produkci energie,
- inteligentní distribuční sítě a integrované akční plány nízkouhlíkové a udržitelné energie pro městské oblasti.

Kromě toho EFRR podporuje výzkum a inovace v oblasti nízkouhlíkových technologií.

EZFRV podporuje přeměnu budov umístěných uvnitř nebo v blízkosti venkovských sídel – to by mělo zlepšit energetickou účinnost, snížit náklady, vytvořit pracovní místa a přilákat investice. Předpokládají se také investice do polnohospodářské výroby přímo na farmě a využití energie z obnovitelných zdrojů ve venkovských oblastech.

ENRF zlepšuje energetickou účinnost rybářských plavidel investicemi do vybavení a zaváděním auditů energetické účinnosti a dalších programů. K dispozici je také podpora účinného využívání zdrojů v akvakultuře.

Tento přechod na nízkouhlíkovou ekonomiku též vyžaduje nové dovednosti ve stavebnictví. Zde by **ESF** mohl nabídnout odbornou přípravu a vzdělávání a poskytnout mechanismy na vyrovnávání nabídky a poptávky u zelených dovedností.

ŠKOLENÍ PRO UDRŽITELNOU BUDOUCNOST

Projekt Greenways to Work, který z ESF obdržel financování ve výši více než 800 000 liber, běžel ve Spojeném království od srpna 2009 do července 2012. Tento projekt poskytoval školení v oblastech recyklace, technologií pro využití energie z obnovitelných zdrojů a energetické účinnosti.

Jedním z cílů projektu bylo omezit tzv. energetickou chudobu uživatelů sociálního bydlení. Projekt poskytl školení vlastních zaměstnanců i zaměstnanců základní sociální péče a vybavil je dovednostmi, aby mohli obyvatelům poradit, jak zvýšit energetickou účinnost svých domovů.

V nabídce bylo i školení pro místní stavební a instalatérské firmy, které se naučily montážní techniky pro solární fotovoltaické články, domácí tepelná čerpadla a solárních systémů na ohřev vody. Po zaškolení mohli tito pracovníci pomoci svým zákazníkům získat zdarma státní granty na montáž vybavení šetřícího energii.

Projekt běžel paralelně s programem EFRR zaměřeným na zlepšování izolace domů v hrabství Západní Cumbria. Financování též inspirovali poskytovatele školení, aby vytvořili a provozovali příslušné kurzy sami.

Podobně by kombinace financování z **EFRR** a **EZFRV** mohla sloužit k rozvoji obnovitelných zdrojů energie. Jako příklad lze uvést instalaci boilerů na biomasu nebo dřevní štěpku a podporu zemědělství založeného na biomase.

PODPORA ENERGETICKÝCH PLODIN

Energetické plodiny jsou alternativou k fosilním palivům a mohou přispět k cílům EU v oblasti mírnění změn klimatu. V rámci EZFRV motivovala místní akční skupina v Sud du Pays de Saint-Brieuc ve Francii zemědělce, aby přemýšleli o energetických plodinách jako o zelené příležitosti k diverzifikaci podnikání.

Jeden zemědělec obdržel financování na testování potenciálu rostliny miscanthus jako biopaliva a výsledky byly inspirující. „Rostliny miscanthus jsou na produkci mnohem jednodušší než jiné rostliny. Každý rok může jeden hektar této energetické plodiny absorbovat přibližně 36 tun oxidu uhličitého. Lze ji použít na štěrky nebo pelety na topení nebo z nich lze vyrobit etanol,“ vysvětluje.

TC 4 A DALŠÍ NÁSTROJE EU

Dílčí program LIFE pro ochranu klimatu financuje projekty přizpůsobení se změně klimatu a její zmírňování a správy a informací v oblasti klimatu.

ESIF a LIFE mohou spolupracovat v několika oblastech:

- **Integrované projekty**, které vyžadují kombinaci grantů z LIFE a dalších zdrojů financování zaměřené na realizaci regionálních, multiregionálních či národních plánů nebo strategií vyžadovaných politikou či legislativou EU v oblasti klimatu.
- **Postupné projekty**, kde by LIFE mohl podporovat různé pilotní projekty v oblasti energetické účinnosti. Tyto projekty by poté mohly být použity ve větším měřítku a reprodukovány prostřednictvím investic z ESIF nebo šířeny za pomoci nadnárodních sítí ESIF.
- ESIF by mohly podporovat **inovativní projekty** s financováním z LIFE a podporovat tak činnosti vyhodnocování a šíření.

Společenská výzva „bezpečná, čistá a účinná energie“ v rámci programu Horizont 2020 usiluje o konkurenceschopný energetický systém prostřednictvím sedmi oblastí specifického výzkumu:

- snížení spotřeby energie a uhlíkové stopy,
- levné dodávky nízkouhlíkové elektřiny,
- alternativní paliva a mobilní zdroje energie,
- jednotná, inteligentní evropská rozvodná elektrická síť,
- nové znalosti a technologie,
- důkladné rozhodování a zapojení veřejnosti,
- uvádění inovací v oblasti energetiky a ICT na trh.

Společenská výzva „inteligentní, zelená a integrovaná doprava“ v rámci programu Horizont 2020 podporuje rozvoj dopravy účinně využívající zdroje, která respektuje životní prostředí, a globálně vedoucí postavení evropského dopravního průmyslu. Usiluje také o lepší mobilitu, méně dopravních zácp a větší bezpečnost.

Společné projekty mezi ESIF a programem Horizont 2020 by se mohly odehrávat v různých oblastech, včetně následujících:

- tržní využití inovací v oblasti energetiky u projektů týkajících se implementace energetické politiky,
- příprava půdy pro investice,
- budování kapacity,
- působení na přijetí ze strany veřejnosti,
- financování iniciátorů projektů, jako jsou např. výzkumná střediska.

Podporu z programu Horizont 2020 pro komercializaci by též bylo možno kombinovat s financováním z ESF pro školení a vzdělávání v oblasti „zelených dovedností“.

ESF PODPORUJE ZELENÁ PRACOVNÍ MÍSTA V RUMUNSKU

Rumunské společnosti se spojily v projektu podporovaném z ESF, který pomáhal lidem propuštěným v odvětví energetiky. Projekt „OD restrukturalizace po zaměstnanost“ pomohl přibližně 100 nezaměstnaným lidem v jihovýchodním Rumunsku. Vzhledem ke své kvalifikaci a zkušenostem měli správné předpoklady pro práci v rozvíjejícím se odvětví obnovitelných zdrojů energie. V tomto odvětví byly identifikovány příležitosti a uchazeči o zaměstnání dostali pomoc při nabývání nových dovedností, které potřebovali k zisku zaměstnání v tomto odvětví.

ESIF by též mohly poskytnout potřebné prostředky na udržení či komercializaci projektu v programu Horizont 2020, jak je vidět v příkladu níže.

EZFRV PODPORUJE INOVACE NA VENKOVĚ V OBLASTI ZELENÝCH TECHNOLOGIÍ

Podpora inovací na venkově je základním kamenem rozvoje venkova. Příklad projektu LEADER z prasečí farmy ve Francii ukázal, jak lze využít podpory ke zlepšení energetické účinnosti v chovných zařízeních. Byl vytvořen inovativní systém pro nakládání s hnojem, který omezuje amoniak, a tedy i potřebu čištění vzduchu. Byla také instalována robustní izolace a tím dále zmenšena ekologická stopa budovy. Výsledky vedly k úsporám energie 99,6 % u topení a 75 % u ventilace.

Schéma energie v rámci CEF a ESIF jsou doplňkové, jelikož CEF podporuje energetickou infrastrukturu a EFRR, FS a EZFRV mohou financovat inteligentní rozvodné elektrické sítě.

4.5. TC 5: Podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a řízení rizik

TC 5 A ESIF

EFRR a FS se zaměřují na rozvoj strategií a akčních plánů na přizpůsobení se změně klimatu a předcházení rizikům na národní, regionální a místní úrovni. Pomáhají též při vytváření nástrojů a investic pro systémy pro zvládání katastrof.

EZFRV podporuje:

- udržitelné hospodaření s vodou,
- udržitelné hospodaření s půdou,
- zachování genetické rozmanitosti.

ESF může doplňovat činnosti v této oblasti prostřednictvím cíleného vzdělávání, školení a zvyšování kvalifikace pracovní síly s ohledem na předcházení rizikům, řízení rizik a přizpůsobení se změně klimatu.

Fondy lze kombinovat u různých témat, včetně následujících:

- zmírnění změny klimatu,
- ochrana životního prostředí a účinné využívání zdrojů,
- inovace a technologický rozvoj pro přizpůsobení se změně klimatu,
- podpora podniků při zavádění opatření a technologií na přizpůsobení se,
- akce na snížení znečišťování vody zemědělstvím.

TC 5 A DALŠÍ NÁSTROJE EU

Dílčí program LIFE pro ochranu klimatu podporuje projekty v oblasti přizpůsobení se změně klimatu a její zmírňování a správy a informací v oblasti klimatu.

Pro tento tematický cíl jsou relevantní tři „společenské výzvy“ programu Horizont 2020:

- potravinové zabezpečení, udržitelné zemědělství a lesnictví, mořský a námořní výzkum a výzkum vnitrozemských vod a bioekonomika,
- ochrana klimatu, životní prostředí, účinné využívání zdrojů a suroviny,
- Bezpečné společnosti – ochrana svobody a bezpečnosti Evropy a jejích občanů.

Finanční nástroj civilní ochrany usiluje o podporu a doplnění úsilí členských států při ochraně lidí, životního prostředí a majetku, včetně kulturního dědictví, v případě přírodních či člověkem způsobených katastrof, teroristických činů a technologických, radiologických či ekologických havárií. Jeho rozpočet činí 368 milionů eur. Pracovní programy a podrobnosti o každoročních výzvách k předkládání návrhů jsou zveřejněny na webu Komise o [humanitární pomoci a civilní ochrany](#).

Finanční nástroj civilní ochrany hradí mimo jiné předcházení haváriím a studie a projekty připravenosti, což jsou oblasti podpory, které budou s největší pravděpodobností doplňovat projekty politiky soudržnosti včetně následujících:

- **projekty prevence** zaměřené na dosažení vyšší ochrany a odolnosti před katastrofami prostřednictvím prevence či zmírnění jejich účinku,
- **projekty připravenosti**, jež zvyšují povědomí o profesionálech v oblastech civilní ochrany a znečištění moře a dobrovolnících v připravenosti na katastrofy.

Možné projekty mohou:

- studovat, navrhovat, vyvíjet, testovat a realizovat inovativní postupy,
- hodnotit a zlepšovat stávající postupy,
- vytvářet obecné pokyny,
- identifikovat a šířit osvědčené postupy díky nadnárodní spolupráci.

Práce těchto projektů by poté mohla být šířena prostřednictvím ESIF.

NOVÉ TECHNOLOGIE POSKYTUJÍ EKOLOGICKY CITLIVÝ PŘÍSTUP K OCHRANĚ PŘED POVODNĚMI

Nové technologie již zlepšují ekologickou stopu tradičních hrází v Německu. Projekt EZFRV, který tyto technologie využívá v údolí Rýna, ukazuje, jak lze využít EU fondy pro rozvoj venkova k poskytování ekologicky citlivých přístupů k environmentálních službách v oblasti povodní.

V rámci tohoto projektu byla konkrétní pomoc proti povodním zahrnuta v programu rozvoje venkova. Podpora z EZFRV umožnila rychlejší realizaci programu na výstavbu ochrany před povodněmi, která spočívala v obnově stávajících hrází, výstavbě nových a výstavbě protipovodňových retenčních zařízení, například poldrů.

Podpora byla také využita k přemístění hrází, jelikož opatření neslouží pouze k ochraně před povodněmi, ale zaměřují se i na zlepšení ekosystému. Opatření na zlepšení hrází nyní vždy zahrnují možnosti přemístění hrází za účelem vytvoření například dalších přirozených mokřadů.

Fond solidarity Evropské unie (FSEU) byl zřízen v roce 2002 v reakci na závažné přírodní katastrofy a za účelem projevení evropské solidarity se zasaženými regiony v Evropě. Od svého zřízení fond slouží k pomoci při různých katastrofách, včetně povodní, lesních požárů, zemětřesení, bouří a sucha. FSEU doplňuje veřejné výdaje členských států na základní záchranná opatření ve čtyřech hlavních oblastech:

- okamžitá obnova infrastruktury,
- dočasné ubytování a záchranné služby,

- okamžité zajištění infrastruktur prevence a opatření k ochraně kulturního dědictví,
- čištění postižených území, včetně přírodních oblastí.

Fond je omezen na nepojistitelné škody a nehradí soukromé ztráty. Dlouhodobé akce – např. déle trvající rekonstrukce, hospodářská obnova a prevence – nejsou pro pomoc z FSEU způsobilé, ale mohly by získat pomoc z ESIF.

► Další informace o [Fondu solidarity EU](#).

4.6. TC 6: Ochrana životního prostředí a podpora udržitelného využívání zdrojů

TC 6 A ESIF

EFRR a **FS** investují do efektivního zásobení vodou, čištění odpadních vod a opětovného využití vody, nakládání s odpady a zelené infrastruktury. Rovněž investují do opatření ke snížení znečištění ovzduší souvisejícího s dopravou, zdokonalení infrastruktury veřejné dopravy a podpory alternativních forem dopravy.

EFRR sám podporuje investice do diverzifikace místních ekonomik prostřednictvím ochrany a zlepšování kulturního dědictví a krajiny. Financuje také udržitelný a integrovaný rozvoj měst, a to formou udržitelné městské kanalizace, opatření na uvolnění půdy a obnovu kontaminovaných lokalit a kulturní infrastruktury.

EZFRV podporuje obnovu, ochranu a posilování biodiverzity, včetně oblastí Natura 2000 a zemědělských systémů s vysokou přírodní hodnotou. Chrání též evropskou krajinu podporou ekologicky šetrných způsobů hospodaření, jako je např.:

- ekologické zemědělství,
- zavádění oblastí volně žijících živočichů v zemědělských a lesních oblastech,
- poskytování kompenzace zemědělcům a majitelům lesů za náklady vzniklé v oblastech Natura 2000 a určených biokoridorech pro volně žijící živočichy,
- efektivnější využívání vody v zemědělství,
- zavádění opatření ke zlepšení kvality vody a půdy.

ENRF podporuje přechod k ekologicky udržitelnému rybolovu. Ten zajišťuje rovnováhu mezi rybolovnou kapacitou a rybolovnými zdroji a pomáhá eliminovat nezáměrné úlovky. Fond investuje do ekologických inovací, které snižují dopad rybolovu a akvakultury na životní prostředí. K dispozici jsou též finanční prostředky na akvakulturní projekty, které vykazují vysokou úroveň environmentální ochrany a poskytují environmentální služby. ENRF podporuje lepší dodržování pravidel společné rybářské politiky, lepší kontrolu rybolovu a lepší dodávky a pokrytí vědeckých dat pro posouzení biologického stavu rybích populací. Kromě toho podporuje rámcovou směrnici o strategii pro mořské prostředí, aby u všech mořských vod EU bylo do roku 2020 dosaženo „dobrého stavu prostředí“.

ESF může k tomuto tematickému cíli přispět zlepšením vzdělávání a odborné přípravy pro vědce, studenty, učitele a nezaměstnané za účelem zlepšení jejich dovedností a kvalifikací v oblasti životního prostředí. ESF může pomoci vytvořit nová pracovní místa v odvětví životního prostředí a cestovního ruchu. **EZFRV** a **ENRF** také mají další zdroje financování pro rozvoj odvětvových dovedností v zemědělství a rybolovu.

OCHRANA ZELENÉHO PÁSMO KOLEM VITORIE

Zelené pásmo kolem města Vitoria ve Španělsku tvoří skupina parků a oblastí s vysokou ekologickou hodnotou, které město obklopují. Pásmo funguje jako nárazníková zóna, tzv. zelené plíce mezi městskou oblastí a okolním vesnickým prostředím. Projekt poskytuje řešení pro obnovení a zachování poničených prostor vysoké ekologické hodnoty a přispívá ke splnění požadavků veřejnosti na venkovní rekreační zařízení.

Tato iniciativa zvyšuje dovednosti v oblasti biodiverzity a vytváří pracovní místa díky nabídce kurzů ochrany zelených oblastí, ekologického zahradnictví a zahrádkářství a krajinářských programů pro dlouhodobě nezaměstnané. Kromě

financování z FS si projekt z ESF zajistil podporu pro odbornou přípravu a výzkumné programy za účelem efektivní správy zeleného pásma.

► [Další informace o zeleném pásmu kolem města Vitoria.](#)

ESIF a **dílčí program programu LIFE pro životní prostředí**, se navzájem doplňují, jelikož jejich priority v oblasti životního prostředí a účinného využívání zdrojů jsou podobné. Dílčí program programu LIFE pro životní prostředí podporuje projekty v oblasti životního prostředí a účinného využívání zdrojů, přírody a biodiverzity, správy životního prostředí a informací.

EFRR, FS a LIFE v rámci své priority „životní prostředí a účinné využívání zdrojů“ mohou podporovat investice do odvětví nakládání s odpady a vodou a propagovat tak účinné využívání zdrojů. Podobně mohou spolufinancovat projekty, které chrání biodiverzitu a přírodní dědictví.

Projekty mohou kombinovat tyto dva finanční toky vytvořením paralelních projektů na konkrétním místě s financováním LIFE. Následuje několik příkladů projektů LIFE, které využily kombinace doplňkových fondů.

VENKU V LAPONSKU

Projekt v centrálním Laponsku pomohl s propagací ekoturistiky a rekreačních aktivit v pěti nejrozsáhlejších chráněných oblastech v regionu. Projekt na výstavbu potřebné turistické infrastruktury, jako jsou turistické stezky a věže na pozorování ptáků, zkombinoval financování z LIFE+ a EFRR. I jiné projekty zkombinovaly financování podle stejného postupu.

► [Dalším příkladem je projekt BirdLife ve Slovinsku.](#)

ZVÝŠENÍ POČTU JEDINCŮ RYSA IBERSKÉHO V ANDALUSII

Počáteční projekt LIFE+ řízený andaluskou regionální samosprávou pomohl stanovit nejlepší způsob jak zahájit plán obnovy výskytu rýsa iberského. Následný projekt LIFE+ zavedl řadu koordinovaných opatření ochrany, například:

- zvýšení počtu přirozené kořisti a zlepšení spojení mezi funkcemi přírodních stanovišť,
- opětovné nasazení a sledování rysů na pečlivě vybraných místech,
- řešení problémů v oblastech, kde byly hrozby a rizika pro druh obzvláště vysoké,
- organizace informačních kampaní, aby místní obyvatelé a návštěvníci lépe chápali problematiku ochrany rysů.

EZFRV poskytl financování na dlouhodobé práce správy přírodních stanovišť tím, že uživatelům půdy platil, aby svoje pozemky upravili, aby byly „přívětivé k rysům“.

Kromě toho EFRR spolufinancoval ochranné akce s velkým dopadem, včetně vytvoření důležitých center pro chov v zajetí a zařízení pro návštěvníky.

V důsledku tohoto integrovaného modelu financování jsou rysové iberské chování v chovných centrech EFRR v bezpečí a v klidu na svých nových stanovištích a jejich počet roste. To lze přičíst počátečním pracím v rámci LIFE a následných opakovaných vstupům z EZFRV.

► [Další informace o projektu pro rýsa iberského v rámci programu LIFE.](#)

OCHRANA PODMOŘSKÝCH PŘÍRODNÍCH STANOVÍŠŤ V ANDALUSII

Andaluské podmořské louky řas druhu *Posidonia oceanica* jsou jedinečným ekosystémem, který zlepšuje kvalitu vzduchu, chrání pobřeží před erozí a je domovem početných rybích populací. Toto přírodní stanoviště svojí přírodní krásou též láká mnoho turistů. Tento ekosystém byl ale ohrožován znečištěním, kotvením lodí, nekontrolovaným používáním vlečných sítí a místním rybolovem a dále zvýšením počtu exotických invazivních druhů. Hlavním cílem projektu Nature v rámci LIFE+ bylo zlepšit ochranu luk této řasy.

Evropský fond pro rybolov podpořil tento projekt LIFE+ poskytnutím doplňkové finanční pomoci na výstavbu umělých útesů a demarkačních bójí, které vymezily hranice území.

Kromě toho díky intenzivní informační kampani každým rokem desítky dobrovolníků pomáhají kontrolovat zdravotní stav tohoto důležitého a ohroženého středomořského ekosystému.

► **Další informace o [loukách řasy *Posidonia oceanica*](#).**

Cílem společenské výzvy **ochrana klimatu, životní prostředí, účinné využívání zdrojů a suroviny** v rámci programu **Horizont 2020** je dosáhnout ekonomie a společnosti, jež bude účinně využívat zdroje a bude odolná vůči změně klimatu. Za účelem uspokojení potřeb rostoucí světové populace také usiluje o ochranu a udržitelnou správu přírodních zdrojů a ekosystémů a dosažení udržitelných dodávek a využívání surovin.

Akce v rámci tohoto pracovního programu se zaměřují na mezery ve znalostní bázi potřebné k pochopení změn v životním prostředí, určení politik, metod a nástrojů, které by tyto problémy nejefektivněji vyřešily, a podporu inovátorů a podniků při zavádění zelených řešení na trh.

Mohly by být vytvořeny například společné projekty s ESIF pro financování infrastruktury pro odpady.

Lze nalézt i spojitosti s programem **Tvůrčí Evropa** u přeshraničních programů evropské územní spolupráce. EFRR¹⁵ a FS podporují projekty, které zachovávají, chrání a rozvíjejí přírodní a kulturní dědictví. Činnosti by mohly zahrnovat renovaci kulturních budov či vzdělávací projekty v oblasti turistických iniciativ.

Granty v programu Tvůrčí Evropa by mohly financovat různé nadnárodní projekty a projekty spolupráce. Níže jsou uvedeny dva příklady projektů financovaných z EFRR v rámci programu přeshraniční spolupráce v jižním Pobaltí, které ukazují, jak může toto financování může regionům přidat hodnotu.

PODPORA KULTURNÍHO DĚDICTVÍ A PŘÍNOS REGIONŮM

Čtyři regiony jižního Pobaltí – Bornholm v Dánsku, Rujána v Německu, Świnoujście v Polsku a jihovýchodní Skåne ve Švédsku – jsou pohraniční oblasti bohaté na přírodní krásy a kulturní dědictví. V důsledku demokratického vývoje ve východní a střední Evropě a vzhledem k tomu, jak si jsou regiony geograficky blízké, dávalo smysl, aby tyto regiony spolupracovaly na dosažení společných cílů. Projekt Four Corners Heritage (Dědictví ve čtyřech rozích), financovaný z programu pro jižní Pobaltí, propagoval každý region jako jednu destinaci. Projekt při propagaci zdůrazňoval četné archeologické poklady a historické události, díky nimž je tento region fascinující místo k návštěvě a životu. Díky profesionálnímu networkingu a úzké spolupráci byly vytvořeny a úspěšně realizovány společné projekty v oblasti kultury, cestovního ruchu, komunikací a infrastruktury, které znamenaly přínos pro celou oblast. Ve výsledku projekt z těchto „čtyř rohů“ učinil destinaci, kterou si nikdo nesmí nechat ujít, a výrazně zlepšil její viditelnost na mezinárodní scéně.

Další iniciativou financovanou z programu pro jižní Pobaltí je [projekt SeaSide](#). Tento projekt, který zahrnuje pobřežní oblasti Dánska, Německa, Litvy, Polska a Švédska, využil společného námořního kulturního dědictví, které tyto regiony spojuje.

V rámci projektu bylo v pobřežních městech zorganizováno několik festivalů s námořní tematikou, které zdůraznily společné námořní kulturní dědictví. Iniciativa „Baltic Sail“ tyto festivaly spojila a nabídla plavby mezi městy Gdaňsk v Polsku, Klaipėda v Litvě, Karlskrona ve Švédsku, Nysted v Dánsku a Rostock a Sassnitz v Německu. Tyto cesty byly

¹⁵ Investice do renovace historických budov či kulturního dědictví budou prioritou EFRR, pouze pokud jsou součástí celkové strategie hospodářského rozvoje a mají přímé socioekonomické přínosy pro dané území (např. kladný dopad na cestovní ruch nebo na řemesla a tradiční průmyslová odvětví) nebo pro konkrétní znevýhodněnou komunitu.

propagovány na mezinárodních trzích, což značně zvýšilo počet turistů v tomto regionu. Kromě toho se velkému zájmu publika těšila společná výstava společného námořního dědictví každého z regionů. Celkově projekt SeaSide z oblasti jižního Pobaltí učinil významnou destinaci doma i v zahraničí.

4.7. TC 7: Podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových síťových infrastrukturách

Transevropské dopravní síť (TEN-T) je plánovaný soubor silničních, železničních, lodních a leteckých sítí v Evropě. Od ledna 2014 má Evropa novou politiku dopravní infrastruktury, která propojuje celý kontinent. Tato politika vyplní mezery v dopravních sítích členských států, odstraní překážky, které stále brání hladkému fungování vnitřního trhu, a překoná technické bariéry, jako jsou současné nekompatibilní standardy pro železniční dopravu. Za pomoci technologie propaguje a posiluje též bezproblémové dopravní řetězce pro osobní a nákladní dopravu.

TC 7 A ESIF

EFRR a FS podporují různé investice do sítě TEN-T včetně následujících:

- připojení sekundárních a terciárních uzlů k TEN-T,
- dopravní systémy šetrné k životnímu prostředí,
- interoperabilní železniční systémy,
- inteligentní systémy pro distribuci, skladování a přenos energie.

EZFRV může doplňovat investice z EFRR a FS do hlavních sítí TEN-T podporou místní anebo venkovské dopravní infrastruktury a dopravních služeb ve venkovských oblastech. V zemědělství by také mohly být podporovány inovativní nízkouhlíkové a energeticky účinné dopravní technologie.

TC 7 A DALŠÍ NÁSTROJE EU

V rámci programu Horizont 2020 má součást [inteligentní, zelená a integrovaná doprava](#) rozpočet 6,3 mld. eur na pomoc rozvoje dopravního systému, který účinně využívá zdroje a respektuje životní prostředí.

V rámci [CEF Doprava](#) bude k dispozici 26,25 mld. eur na spolufinancování projektů TEN-T. CEF financuje projekty „společného zájmu“, např. projekty infrastruktury s vysokou přidanou hodnotou pro EU.

CEF je doplňkem EFRR, FS a EZFRV a investice z těchto fondů do TEN-T by měly zajistit přínos z hlavních sítí pro městské a venkovské oblasti. Členským státům se proto doporučuje, aby předem stanovily, v jakých režimech podpory by měly být jednotlivé projekty infrastruktury TEN-T realizovány. To umožní řádné plánování a efektivní investice.

Geografické synergie: CEF se zaměřuje hlavně na předem určené projekty s vysokou přidanou hodnotou pro EU, a to v oblasti koridorů hlavní sítě TEN-T. Tyto klíčové investice do infrastruktury mohou fungovat v tandemu s projekty financovanými z EFRR, FS a EZFRV, jež se nacházejí v jiných částech hlavní sítě TEN-T, a dále na této globální síti.

Projekty, které žádají o granty z CEF pro projekty společného zájmu s vysokou přidanou hodnotou pro EU, mohou také žádat o podporu z ESIF. Mezi ně patří:

- projekty v jiných oblastech hlavní sítě TEN-T, které nebyly předem stanoveny v příloze I nařízení o CEF,
- projekty v oblasti globální sítě TEN-T,
- multimodální dopravní uzly připojující sekundární infrastrukturu k síti TEN-T:

ZLEPŠOVÁNÍ ŽELEZNIČNÍHO SPOJENÍ V BALTSKÉM KORIDORU

Na koridoru hlavní sítě Severní moře–Baltské moře by předem určený projekt na výstavbu nové přímé severojižní železniční trati přes Talin, Rigu, Kaunas a Varšavu mohl využít financování z CEF. Bude zlepšeno spojení mezi tratí

Rail Baltica a hlavním městem Litvy, Vilniusem. Jelikož spojení Kaunas–Vilnius je též v hlavní síti TEN-T, ale není to přeshraniční projekt ani projekt na odstranění překážek, je vhodným kandidátem na financování z ESIF.

U **paralelních projektů** ve společném prostoru může být rozvoj infrastruktury podpořen z CEF a „měkké“ činnosti podpořeny z ESIF. Příklad: současně s výstavbou či inovací infrastruktury hlavní sítě financovanou z CEF by ESIF mohl podporovat aktivity zaměřené na propagaci meziregionální spolupráce mezi zainteresovanými subjekty či snížit environmentální dopad této infrastruktury např. jako iniciativy neznečišťující lodní dopravy vyvinuté v oblasti Baltského moře.

VYLEPŠENÍ PROJEKTU RAIL BALTICA

Předběžná studie proveditelnosti pro zlepšení přeshraničního projektu Rail Baltica s 1 520 km byla financována z FS. V rámci programu INTERREG pomohl EFRR vytvořit regionální síť zainteresovaných subjektů a zvýšit povědomí v průmyslovém sektoru a mezi veřejností. Přeshraniční úsek – rekonstrukce trati Tartu–Valga – byla podpořena grantem z CEF (TEN-T) ve výši 10,8 milionu.

Hledání inovativních řešení problémů s dopravou, jako je městská mobilita a logistika, je společnou společenskou potřebou. Je to oblast, kde řada regionů a členských států určila své konkurenční výhody a potenciální silné stránky v oblasti výzkumu a inovací. Je proto důležité, aby tato inovativní a na VaV založená řešení, která by mohla vyřešit problémy s dopravou, byla uplatněna.

Pokud je prioritizována v ročních pracovních programech, financování z programu **Horizont 2020** by mohlo orgánům veřejné správy pomoci spojit poptávku na inovativní zboží a služby. Mohla by také pomoci se zadáváním zakázek v předobchodní fázi a zadáváním veřejných zakázek na inovativní řešení a často komplexními postupy při zadávání zakázek.

Horizont 2020 může financovat základní a aplikovaný výzkum a inovace, zatímco EFRR nebo FS mohou podporovat jeho implementaci.

PROJEKT TIGER SE ZAKOUSL DO LOGISTIKY NÁKLADNÍ DOPRAVY

TIGER, financovaný ze 7. RP, je rozsáhlým integrovaným projektem spolupráce v oblasti rozvoje železniční dopravy v řetězcích logistiky nákladní dopravy. TIGER (Transit via Innovative Gateway concepts solving European - intermodal Rail needs) bere v úvahu čtyři základní omezení evropské dopravy:

- Podstatný nárůst nákladní mobility, ale špatná infrastruktura.
- Vstupní přístavy do EU jsou přetížené kvůli problémům s posuny provozu do vnitrozemí.
- Situace v oblasti životního prostředí a změny klimatu vyžadují udržitelnější mobilitu. Podporuje se přechod na jiný druh dopravy.
- Náklady a načasování stavby diktují, že jakékoli rozšiřování infrastruktury přinese ovoce minimálně po deseti letech. Je proto nezbytně nutné, aby bylo z dostupných evropských infrastruktur vytěženo maximum efektivity.

Tyto problémy jsou podrobněji demonstrovány prostřednictvím čtyř pilotních projektů v rámci iniciativy TIGER DEMO, financované EFRR.

► [Další informace o projektu TIGER DEMO.](#)

INTELEKTUÁLNÍ SÍŤ PRO ENERGIÍ V ŽELEZNIČNÍ DOPRAVĚ

Projekt Ferro Smart Grid vyvinul první inteligentní síť pro správu energie v odvětví železniční dopravy. Za účelem dosažení účinného, bezpečného a udržitelného elektrického napájení spojil vlaky připojené k síti a pomocná zařízení a elektrická vozidla.

K dosažení tohoto cíle byl s pomocí EFRR vyvinut experimentální demonstrační prototyp. 7. rámcový program pro výzkum, v rámci projektu MERLIN, podpořil další fázi, v níž se prokazovala schopnost integrovaných systémů řízení dosahovat udržitelnější a optimalizované spotřeby energie napříč evropskými elektrickými železničními systémy.

► Další informace o projektu Ferro Smart Grid.

4.8. TC 8: Podpora udržitelné a kvalitní zaměstnanosti a podpora mobility pracovních sil

Řešení nezaměstnanosti a sociálních důsledků nedávné finanční krize je významnou prioritou. Zlepšení pružnosti trhu práce a investic do lidského kapitálu je zásadním faktorem ve snaze pomoci společnostem přijímat nové pracovníky a přizpůsobovat se a pomoci více lidem zůstat aktivní a pracovat. Zároveň by členské státy měly dělat více pro zlepšení zaměstnatelnosti dlouhodobě nezaměstnaných a také starší a mladší generace.

V rámci strategie Evropa 2020 se EU dohodla na cílové míře zaměstnanosti 75 % pro ženy i muže do roku 2020. **Agenda pro nové dovednosti a pracovní místa** je jednou z hlavních iniciativ Komise, které pomohou EU dosáhnout jejích cílů zaměstnanosti pro rok 2020. Představuje řadu konkrétních opatření pro zavedení reformy, jejichž cílem je zlepšit pružnost a jistotu na trhu práce, vybavit lidi správnými dovednostmi pro stávající i budoucí pracovní místa, zvýšit kvalitu pracovních míst, zajistit lepší pracovní podmínky a zlepšit vytváření nových pracovních míst.

TC 8 A ESIF

V rámci tohoto tematického cíle by se členské státy měly zaměřit na to, aby s využitím **ESF** podpořily příslušné strategie a dosáhly tak svých národních cílů zaměstnanosti.

Opatření podporovaná ESF usilují o udržitelnou integraci do zaměstnání prostřednictvím aktivního začlenění a profesní a geografickou mobilitu. Úspěšné projekty těží také ze zaměstnavatelských a vzdělávacích sítí a z rozvoje místních iniciativ v oblasti zaměstnanosti. Implementace záruk pro mladé lidi vyžaduje těsnou spolupráci se sociálními partnery, službami zaměstnanosti a institucemi pro vzdělávání a odbornou přípravu. Stěžejním faktorem je spolupráce se zaměstnavateli, kteří mladým lidem poskytnou práci spojenou se vzděláváním.

Vzdělávací kurzy, pracovní setkání a koučování mohou být také financovány prostřednictvím **EZFRV**. Podpora může pokrýt krátkodobé výměnné pobyty v oblasti zemědělství a lesní správy i návštěvy zemědělských podniků a lesů. Slouží lidem pracujícím v zemědělství, potravinářství a lesnictví i malým a středním podnikům působícím ve venkovských oblastech. Kromě toho pomáhá rozvoji kvalifikované pracovní síly a zvyšuje kvalitu zaměstnanosti. EZFRV také podporuje vstup mladých lidí do zemědělského sektoru prostřednictvím různých programů pro mladé zemědělce.

Zvyšování zaměstnanosti a územní soudržnosti je prioritou **ENRF** a bude probíhat prostřednictvím komunitně vedeného místního rozvoje. Souhrnného cíle ekonomického růstu bude dosaženo prostřednictvím sociálního začleňování, vytváření pracovních míst, poskytování podpory zaměstnanosti a mobility pracovních sil v pobřežních oblastech i vnitrozemských komunitách.

EFRR pomáhá podnikatelským inkubátorům a poskytuje investiční podporu osobám samostatně výdělečně činným a mikropodnikům. Podporuje také růst s pozitivním vlivem na zaměstnanost prostřednictvím rozvoje upadajících průmyslových oblastí a zlepšení dostupnosti klíčových přírodních a kulturních zdrojů.

Podpora může rovněž zahrnovat místní rozvojové iniciativy a pomoc strukturám poskytujícím v dané oblasti služby s cílem vytvoření pracovních míst, jestliže tyto nespádají do nařízení o ESF 1304/2013¹⁶.

A konečně, Evropská územní spolupráce (EÚS) podporuje prosazování kvalitní a udržitelné zaměstnanosti, mobility pracovních sil, přeshraniční mobility, společných místních iniciativ v oblasti zaměstnanosti, informační a poradenské služby a společné odborné přípravy.

¹⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1304/2013.

SOCIÁLNÍ CENTRUM DENNÍ PÉČE „ZIEDUGRAVAS“

Financování EFRR a ESF pomohlo při výstavbě sociálního centra denní péče „Ziedugravas“ v oblasti Skříveru v Lotyšsku. Centrum poskytuje dočasnou sociální péči i alternativní pečovatelské služby pro osoby se zdravotním postižením v daném regionu. Činnost je zaměřena na rozvoj sociálních dovedností, učení a služby pro volný čas.

Financování EFRR bylo použito k rekonstrukci budovy, kde se centrum nachází. Stavební práce zahrnovaly zpřístupnění centra pro osoby se zdravotním postižením instalací výtahu a vstupní rampy i dalšího důležitého vybavení, které zajišťuje bezproblémový každodenní provoz.

Financování ESF zlepšilo zaměstnatelnost a integraci různých skupin, včetně:

- zdravotně postižených osob,
- osob pobírajících důchod,
- velkých rodin a rodin s jedním rodičem,
- děť se závislostí a dětí vystavených násilí,
- osob postrádajících základní pracovní a sociální dovednosti.

V rámci projektu byl spuštěn program sociální rehabilitace včetně služeb domácí péče. Sociální pracovníkům byl také nabídnut výcvik.

Ke konci roku 2013 pravidelně využívalo služeb centra přibližně 162 lidí. Kromě nich nárazově těžilo z vylepšeného programu sociální rehabilitace dalších 523 lidí.

FINANCOVÁNÍ DVOU CENTER PŘEDŠKOLNÍ PÉČE V IRSKU

Centrum Obair Community Crèche ve městě Newmarket-on-Fergus, hrabství Clare, obdrželo podporu od EFRR i ESF v rámci programu Southern and Eastern Regional Operational Programme (Regionální operační program pro jižní a východní oblast) 2000–2006.

Financování bylo použito k zavedení kapitálového investičního programu a na výplaty zaměstnanců. Centrum disponuje třemi místnostmi a pečuje o děti ve věku od tří měsíců do šesti let. Centrum Obair Community Crèche je nezisková organizace, která nabízí cenově i geograficky dostupnou, vysoce kvalitní a bezpečnou péči o děti pro rodiny z Newmarket-on-Fergus a blízkého okolí.

Kromě toho obdrželo podporu EFRR a ESF v rámci Regionální operačního programu pro jižní a východní oblast také centrum Knockanrawley Resource Centre ve městě Tipperary. I tyto finance byly využity k zavedení kapitálového investičního programu a na pokrytí osobních nákladů.

TC 8 A DALŠÍ NÁSTROJE EU

Pro navýšení hodnoty a dopadu je třeba rozvinout spolupráci mezi Programem EU pro zaměstnanost a sociální inovace (EaSI) a ESF i dalšími programy EU, zejména v oblastech pokrytých třemi osami EaSI:

- modernizace zaměstnanosti a sociální politiky prostřednictvím [osy PROGRESS](#),
- pracovní mobilita prostřednictvím [osy EURES](#),
- přístup k mikrofinancování a sociální podnikání prostřednictvím osy [Mikrofinancování a sociální podnikání](#).

EaSI bude prostřednictvím osy PROGRESS podporovat inovace sociální politiky a politiky trhu práce, které zajistí inovativní přístup k sociálním potřebám na národní úrovni. Tato osa rovněž pomůže posoudit proveditelnost inovací v sociální oblasti a oblasti práce před jejich aplikací v širším měřítku. Více informací je k dispozici na [webu EaSI](#).

Erasmus+ může studentům na všech úrovních pomoci získat relevantní dovednosti a kompetence a usnadnit jim přechod ze vzdělávacího systému do práce. Poskytuje studentům, stážistům, zaměstnancům a dobrovolníkům příležitost strávit rok v zahraničí a zvýšit tak své dovednosti a svou uplatnitelnost na trhu práce.

Program Erasmus+ je zaměřen na:

- zlepšení dovedností a kompetencí prostřednictvím mezinárodní mobility učitelů i studentů,
- posílení spolupráce v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a podpory mladých lidí prosazováním partnerství mezi vzdělávacími institucemi, veřejnými orgány, podniky a mládežnickými organizacemi,
- podporu reforem politiky prostřednictvím rozvoje znalostí, nástrojů pro transparentnost a poznávání, experimentováním s politikami a podporou zúčastněných organizací.

► **Další informace o Erasmus+.**

Cíl 3 **Programu EU v oblasti zdraví** se zaměřuje na inovační, účinné a udržitelné zdravotnické systémy.

ESIF může vystupňovat aktivity vyvíjené v rámci **EaSI, Erasmus+ a Programu EU v oblasti zdraví** postupným kombinováním financování. Kombinace více zdrojů financování v rámci stejného projektu nicméně není možná.

Azylový, migrační a integrační fond (AMIF) umožňuje lepší řízení migrace tím, že nabízí podporu imigračním úřadům v členských státech podle jejich sociálních a hospodářských potřeb. Podporuje také efektivní integraci státních příslušníků třetích zemí. ESIF může být také nápomocen při integraci státních příslušníků třetích zemí na trhu práce.

► **Další informace o Azylovém, migračním a integračním fondu.**

4.9. TC 9: Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě a veškeré diskriminaci

Evropská platforma pro boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení je jednou ze sedmi stěžejních iniciativ strategie Evropa 2020 pro inteligentní a udržitelný růst podporující sociální začlenění. Je koncipována tak, aby pomohl členským státům vyvést do roku 2020 celkem 20 milionů lidí z chudoby a sociálního vyloučení.

Systémy sociální ochrany musí vyvážit dopady hospodářské krize, podporovat sociální začlenění a bránit chudobě prostřednictvím:

- přijímání strategií pro začlenění,
- poskytování účinné a adekvátní podpory příjmu,
- zavádění metod boje proti chudobě včetně dětské chudoby,
- zajištění širokého přístupu k cenově dostupným a vysoce kvalitním službám, jako jsou sociální a zdravotnické služby, péče o děti, bydlení a dodávky energie,
- posílení vazby mezi sociální pomocí a aktivačními opatřeními nabízením individuálnějších služeb,
- zlepšení využívání nabízených služeb.

TC 9 A ESIF

Pro tento TC je vyhrazeno celkem 20 % z rozpočtu **ESF** na národní úrovni.

Fond bude podporovat aktivní politiky pro začlenění s cílem zajistit lepší koordinaci mezi školstvím, systémy dávek a politikami trhu práce. To zajistí sociální soudržnost pro nejvíce znevýhodněné obyvatele a pomůže nezaměstnaným k návratu do práce.

Podpora příjmu v rámci strategie aktivního začleňování by měla být financována ESF. Měla by sloužit pouze jako dočasné opatření usnadňující tvorbu nových míst. Systémy veřejné zaměstnanosti by měly být podporovány pouze

jako přechodné opatření s cílem vybavit dané osoby potřebnými dovednostmi, kompetencemi a kvalifikacemi k opětovné integraci na trh práce.

Členské státy mohou při navrhování a provádění integrovaných strategií používat takzvané mapy chudoby pro podporu nejvíce znevýhodněných oblastí a skupin, jako jsou například Romové. Integrace marginalizovaných komunit může zahrnovat také komunitně vedený místní rozvoj (CLLD). Pro zvýšení účinnosti opatření ESF zaměřených na zlepšení přístupu k cenově dostupným, udržitelným a vysoce kvalitním sociálním a zdravotnickým službám by měl být ESIF používán k investicím do sociální a zdravotnické infrastruktury v méně rozvinutých regionech a venkovských oblastech.

EZFRV přispívá k dosažení tohoto TC zaměřením na sociální začleňování prostřednictvím cílených opatření. Ty mohou zahrnovat investice do základních služeb a infrastruktury, mezi něž patří například péče o děti, začlenění do informační společnosti, místní rozvojové koncepty, partnerství a investice týkající se různých sociálních služeb.

Další podpora je nabízena prostřednictvím pomoci při zahajování činnosti, která pomáhá růstu malých hospodářství a chrání drobné zemědělce před pastí chudoby. EZFRV také v rámci SZP podporuje systémy přímých plateb, které rovněž hrají významnou roli v boji s chudobou v zemědělství.

EFRR může podpořit investice do zdravotní péče a sociální infrastruktury. Tyto investice podporují národní, regionální a místní rozvoj, snižují nerovnost v přístupu k adekvátním zdravotním službám, podporují sociální začleňování prostřednictvím lepší dostupnosti sociálních, kulturních a rekreačních služeb a napomáhají při přechodu od institucionálních služeb ke komunitně vedeným službám.

Toto financování pomáhá také při regeneraci znevýhodněných komunit. Je rovněž důležité pro úspěch strategií komunitně vedeného místního rozvoje.

V rámci přeshraniční spolupráce je nabízena podpora EÚS pro prosazování sociálního začleňování, boje proti chudobě a řešení nejrůznějších forem diskriminace. Přeshraniční program PEACE pomáhá podporovat sociální a ekonomickou stabilitu prostřednictvím opatření cílených na podporu soudržnosti mezi komunitami.

TŘI PROJEKTY SOCIÁLNÍHO VYLOUČENÍ V ČESKÉ REPUBLICĚ

Ve městě Most v České republice byly spuštěny tři projekty zaměřené na boj proti sociálnímu vyloučení. Všechny tři se nacházejí v městské čtvrti Chanov a jsou úzce propojeny. Chanov je známý pro svou vysokou nezaměstnanost, nízkou úroveň bydlení a drobnou kriminalitu. Celkem 90 % z místní populace čítající 1 500 obyvatel jsou Romové. Jedná se o tyto projekty:

- Program pro integraci sociálně vyloučených osob – příspěvek ESF: 900 000 eur.
- Centrum mládeže, příspěvek EFRR – 400 000 eur.
- Multifunkční centrum – příspěvek EFRR: 700 000 eur.

Všechny tři projekty poskytují poradenské služby pro místní obyvatele v různých oblastech včetně vzdělávání, zaměstnanosti, rodinného života a volnočasových aktivit.

Krátce řečeno, všechny tři projekty poskytly místním obyvatelům místo, kde mohou získat IT dovednosti, věnovat se sportu a učit se. Všechny projekty spolupracují s úřadem práce, školicími středisky, místními školami a organizacemi pro odbornou přípravu.

PROGRAM PRO NEJMÉNĚ ROZVINUTÉ MIKROREGIONY (LDMR)

Program LDMR je experimentální a v tomto případě byly v jeho rámci využity různé finanční nástroje EU k podpoře ekonomického a sociálního rozvoje ve vybraných maďarských regionech. Teritoriální přístup byl spojen s plánováním založeným na zdrojích, do něhož byly zapojeny místní komunity a orgány, jež se samy rozhodly, které projekty jsou v regionu zapotřebí. V práci jim pomohli externí odborníci, konečná rozhodovací pravomoc však zůstala v rukou mikroregionů.

Program LDMR spolufinancovaly fondy EFRR a ESF.

BERLÍNSKÝ PROJEKT SOUSEDSKÉ SPRÁVY

Zavedení sousedských rad ve znevýhodněných městských částech Berlína zapojilo místní obyvatele do rozhodování o tom, které projekty by měly být financovány, aby se zlepšily místní životní podmínky. V rámci boje proti sociální segregaci a dalším sociálním problémům v určitých oblastech Berlína po spojení východní a západní části zahájily místní úřady v roce 1999 intervenční strategii Neighbourhood Management Berlin (Berlínská sousedská správa). Po více než deset let se jednalo o cenný nástroj na podporu „sociálně integrovaného města“ v Berlíně.

V dotčených oblastech byla zjevně zanedbána péče o veřejný prostor a trpěly také nezaměstnaností, závislostí na státní podpoře a nízkou sociální a etnickou integrací.

Cílem programu Neighbourhood Management Berlin (NMB) podporovaného EU bylo tuto situaci změnit a vytvořit solidární čtvrti s rovnými příležitostmi k rozvoji pro danou čtvrť a její obyvatele.

Klíčovými partnery v tomto projektu byli místní obyvatelé, kteří spolupracovali s berlínským senátním oddělením pro městský rozvoj a životní prostředí, místními městskými obvody a týmy sousedské správy. Důležitou roli sehrály také další místní instituce, jako například bytové společnosti, školy, podniky a komunitní centra.

TC 9 A DALŠÍ PROGRAMY EU

Pro cíl TC 9 má zvláštní význam osa PROGRESS a osa Mikrofinancování a sociální podnikání programu **EaSI**.

Různé cíle v rámci **Programu EU v oblasti zdraví** jsou rovněž považovány za zásadní a zahrnují například:

- Cíl 1: Podpora zdraví, předcházení nemocem a vytváření prostředí příznivého pro zdravý životní styl s dodržením zásady zohlednění otázek zdraví ve všech oblastech politiky.
- Cíl 3: Přispívání k inovativním, efektivním a udržitelným zdravotnickým systémům.
- Cíl 4: Zvyšování dostupnosti lepší a bezpečnější zdravotní péče pro občany EU.

U těchto programů není možné kombinované financování v rámci stejného projektu nebo opatření, je ale možné podpořit paralelní nebo po sobě následující projekty.

4.10. TC 10: Investice do vzdělávání, odborného vzdělávání, včetně odborné přípravy pro získání dovedností a do celoživotního učení

TC 10 A ESIF

Investice v rámci ESF by měly:

- podporovat rovný přístup ke kvalitnímu vzdělávání na všech úrovních,
- restrukturalizovat a modernizovat procesy,
- zlepšovat soulad mezi nabídkou dovedností a poptávkou trhu práce,
- připravovat vzdělávací systémy na přechod na nízkouhlíkovou ekonomiku,
- Úspěšné investice vyžadují partnerství mezi sektory vysokoškolského vzdělávání, odborného vzdělávání a přípravy (VET), výzkumu a podnikání a trhem práce.

EZFRV podporuje tento TC prostřednictvím:

- podpory opatření zaměřených na odborné vzdělávání a získávání dovedností, jako jsou například vzdělávací kurzy, pracovní setkání a koučování,

- financování předváděcích a informačních aktivit ve prospěch osob pracujících v zemědělství, potravinářství a lesnictví, pracovníků územního plánování a malých a středních podniků působících ve venkovských oblastech,
- krátkodobých výměnných pobytů v oblasti zemědělství a lesní správy i návštěv zemědělských podniků a lesů.
- financování poradenských služeb pro malé a střední podniky a vzdělávacích institucí ve venkovských oblastech.

EFRR může pomoci při rozvoji infrastruktury pro vzdělávání a odbornou přípravu. Kromě toho mohou aktivity pro vzdělávání a odbornou přípravu a vzdělávání pro získání dovedností a pro celoživotní učení obdržet investice prostřednictvím programů Evropské územní spolupráce.

TC 10 A DALŠÍ NÁSTROJE EU

Akce Marie Skłodowska-Curie (MSCA) v rámci programu Horizont 2020 mohou podpořit zaměstnanost v oblasti výzkumu a pracovní mobilitu výzkumných pracovníků. Tyto akce by měly být koordinovány s investicemi ESF do této oblasti.

ESF lze také využít k doplnění financování programu **Erasmus+** pro odchozí studenty/stážisty/učně (KA1) na národní či regionální úrovni. Granty Erasmus+ jsou navrženy tak, aby pokryly řadu různých nákladů, jako jsou náklady na cestu, životní náklady, nákup knih a vybavení. ESF není možné použít k dorovnání grantů jednotlivých příjemců, kteří již dostávají stipendium Erasmus+. Je ale možné použít ESF k financování grantů pro účastníky programu Erasmus+ bez nároku na podporu z EU, kteří neobdrží stipendium Erasmus+, ale vycestují na instituce, které se programu Erasmus+ účastní a dostávají finanční podporu pro správu.

ESF lze také využít k financování přípravných, doplňkových nebo přímo souvisejících činností na partnerských institucích, které se účastní programu Erasmus+ v rámci **strategických partnerství / znalostních aliancí / aliancí odvětvových dovedností** (KA2). ESF lze použít k rozšíření aktivit, které byly původně vyvinuty v rámci podpory politik programu Erasmus+ (KA3).

V každém z těchto scénářů by bylo třeba financování uskutečnit postupně, paralelně nebo je použít jako alternativu. Kombinace více zdrojů financování v rámci stejného projektu není možná.

Cíl 3 **Programu EU v oblasti zdraví** zaměřený na inovační, účinné a udržitelné zdravotnické systémy zahrnuje opatření pro vzdělávání a přípravu zdravotnických pracovníků.

4.11. TC 11: Zvyšování institucionální kapacity veřejných orgánů a zúčastněných subjektů a zlepšování účinnosti veřejné správy

Kvalita veřejné správy má přímý dopad na hospodářské prostředí a je tedy zásadní pro stimulaci produktivity, konkurenceschopnosti a růstu. Modernizace veřejných institucí byla proto uvedena jako jedna z klíčových priorit EU pro úspěšnou realizaci strategie Evropa 2020.

Budování institucionální kapacity ve správě a soudnictví je podporováno ESF a EFRR s cílem vytvořit instituce, které jsou:

- stabilní a předvídatelné,
- dostatečně flexibilní na to, aby dokázaly reagovat na množství stávajících společenských problémů,
- otevřené dialogu s veřejností,
- schopné zavádět nová politická řešení a poskytovat lepší služby.

Investice do lidského kapitálu ve veřejném sektoru jsou zaměřeny na efektivnější organizační procesy, moderní řízení a motivované a kvalifikované úředníky a soudce.

TC 11 A ESIF

Podpora ESF by měla být zaměřena na horizontální reformy s cílem prosazovat dobrou veřejnou správu. Mezi klíčové akce může patřit:

- rozvoj dovedností na všech úrovních profesní hierarchie,
- modernizace a optimalizace interních procesů veřejných institucí a služeb,
- zlepšení formulace a zavádění politik,
- zlepšení interakce mezi institucemi a zúčastněnými stranami,
- zlepšení poskytování a kvality služeb,
- vypracování vhodné organizační struktury,
- zavedení strategií a politik pro lidské zdroje,
- rozvoj informačních a technologických zdrojů.

Tento druh podpory bude možný pouze ve členských státech s alespoň jedním méně rozvinutým regionem nebo ve členských státech, které jsou způsobilé pro čerpání příspěvků z Fondu soudržnosti.

Kromě toho ESF podpoří budování kapacit ve všech typech regionů prostřednictvím:

- zvyšování kapacity zúčastněných stran, jako jsou například sociální partneři a nevládní organizace,
- rozvoje dohod v rámci odvětví či územních dohod v oblasti zaměstnanosti, sociálního začlenění, zdraví a vzdělávání na všech teritoriálních úrovních.

EFRR a FS budou k dispozici veřejným institucím, sociálním partnerům a dalším nevládním organizacím pro:

- posilování institucionální kapacity a efektivity veřejné správy a veřejných služeb souvisejících s implementací EFRR a FS,
- podporu a doplnění opatření ESF, v případě potřeby včetně poskytnutí zařízení a infrastruktury pro podporu modernizace veřejných služeb v oblastech, jako je zaměstnanost, vzdělání, zdraví, sociální politika a zvyklosti,
- administrativní kapacitu ve vztahu k evropské územní spolupráci (pouze EFRR).

TC 11 A DALŠÍ NÁSTROJE EU

Program Spravedlnost¹⁷ prosazuje soudní spolupráci v občanských i trestních věcech, pomáhá při školení soudců, státních zástupců a dalších právnických profesí a podporuje opatření EU v boji proti drogám. Program pomáhá zajistit řádný přístup ke spravedlnosti pro evropské občany i podniky.

Program je realizován prostřednictvím analytické činnosti, přípravy průvodců a zpráv, konferencí, školení, různých forem vzájemného učení a spolupráce a také prostřednictvím rozvoje a údržby systémů a nástrojů včetně dalšího rozvoje portálu evropské e-justice. Rozpočet činí 378 milionů eur.

Program je řízen Evropskou komisí prostřednictvím výzev k předkládání návrhů. Účast je otevřena všem subjektům a právnickým osobám. Subjekty vytvořené za účelem zisku mohou požádat společně s neziskovými nebo veřejnými organizacemi.

► **Další informace o [Programu Spravedlnost](#).**

Program Práva, rovnost a občanství prosazuje a chrání konkrétní práva a svobody osob vyplývající z práva EU. Podporuje rovnost pohlaví, boj proti všem formám diskriminace a boj proti rasismu. Dále usiluje o účinné a důsledné uplatňování právních nástrojů a politik EU v členských státech a podporuje přeshraniční spolupráci a společné znalosti.

Podpůrné činnosti budou zahrnovat analytickou činnost, konference, vzdělávací činnosti, různé formy vzájemného učení a spolupráce a také podporu nevládních organizací při implementaci opatření s evropskou přidanou hodnotou a podporu členských států při zavádění evropských nástrojů a politik. Rozpočet pro tento program je 439 milionů eur.

Program je řízen Evropskou komisí prostřednictvím výzev k předkládání návrhů. Účast je otevřena všem subjektům a právnickým osobám. Subjekty vytvořené za účelem zisku mohou požádat společně s neziskovými nebo veřejnými organizacemi.

► **Další informace o programu Práva, rovnost a občanství.**

Program Evropa pro občany¹⁸ je zaměřen na podporu porozumění občanů v oblasti EU, její historii a rozmanitosti. Zaměřuje se také na evropské občanství a zlepšení podmínek pro občanskou a demokratickou účast tím, že rozvíjí porozumění občanů v oblasti tvorby politiky EU a podporuje příležitosti. Celkový rozpočet programu je 185 milionů eur.

Program je řízen Evropskou komisí prostřednictvím Výkonné agentury pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast. Do otevřených výzev k předkládání návrhů mohou posílat žádosti všechny zainteresované strany, které podporují evropské občanství a integraci, zejména místní a regionální orgány, partnerské výbory, organizace občanské společnosti, atd.

► **Další informace o programu Evropa pro občany.**

Program Hercule III¹⁹ bojuje proti podvodům a dalším nezákonným činnostem, které ohrožují finanční zájmy EU, včetně boje proti pašování a padělání cigaret. Přispívá k větší mezinárodní spolupráci a koordinaci na úrovni EU, mezi orgány členských států, Komisí a úřadem OLAF. Program poskytuje technickou podporu orgánům členských států a posiluje tak jejich operační a vyšetřovací kapacitu. Také financuje školení, konference a semináře pro pracovníky v oblasti vymáhání práva s cílem zlepšit jejich dovednosti a umožnit výměnu znalostí a osvědčených postupů.

► **Další informace o programu Hercule III.**

Fond pro vnitřní bezpečnost byl založen s cílem posílit policejní spolupráci a bojovat proti organizovanému zločinu. Mezi jeho hlavní priority patří navyšování vnitrostátních kapacit pro boj proti korupci, ochrana ekonomiky před pronikáním trestné činnosti a snižování motivace k trestné činnosti zajišťováním a konfiskací majetku získaného trestnou činností. Primárními cílovými skupinami je oblast prosazování práva a další bezpečnostní služby.

► **Další informace o Fondu pro vnitřní bezpečnost.**

Program Pericles²⁰ financuje výměnné pobyty, pomoc a školení pro úřady, banky a další strany zapojené do boje proti padělání eura, a to jak v rámci eurozóny, tak v zemích EU mimo eurozónu. Jeho cílem je zlepšit ochranu eurobankovek a mincí v Evropě a po celém světě zajištěním stejné účinnosti opatření proti padělání v celé EU při současném respektování národních tradic a zlepšování spolupráce mezi orgány. Celkový rozpočet programu během současného víceletého finančního rámce je 7,3 milionu eur a je realizován na základě ročních pracovních programů.

► **Další informace o programu Pericles.**

¹⁸

¹⁹ Nařízení (EU) č. 250/2014 – Úř. věst. L 84, 20.3.2014, s. 6.

²⁰ Nařízení (EU) č. 331/2014 – Úř. věst. L 103, 5.4.2014.

5. DALŠÍ UŽITEČNÉ INFORMACE

5.1. Online seznam pro příjemce

Pro příjemce je k dispozici online seznam, jehož účelem je pomoci jim vybrat ty fondy EU, které by mohly být k dispozici pro různé typy investic a kategorie příjemců.

5.2. Viditelnost financování EU

Příjemci fondů EU jsou povinni do svých sdělení zahrnout informaci o financování z fondů EU. Za tímto účelem do nich musí vložit znak EU a odpovídající text popisující povahu financování.

Pokyny s názvem „Používání znaku EU v souvislosti s programy EU: Pokyny pro příjemce a další třetí strany“ vysvětlují celý proces a jsou k dispozici ve všech jazycích EU.

5.3. Financování EU a Listina základních práv

Operace financované z fondů EU musí být v souladu s právem EU a příslušnými národními právními předpisy. Široká škála příslušných platných zákonů Unie zahrnuje mimo jiné i Listinu základních práv, která je právně závazná od přijetí Lisabonské smlouvy.

Vztahuje se na členské státy ve všech případech, kdy uplatňují právo EU. Je proto důležité, aby příjemci zajistili, že jejich projekty probíhají zcela v souladu s Listinou základních práv.²¹

²¹ Další informace o Listině základních práv a plné znění Listiny jsou k dispozici na webových stránkách Komise. Užitečný online nástroj, který poskytuje uživatelům přístup k informacím o základních právech v EU a jejich členských státech, je encyklopedie Charterpedia spravovaná Agenturou Evropské unie pro základní práva.

6. GLOSÁŘ

AMIF	Azylový, migrační a integrační fond
SZP	Společná zemědělská politika
CEF	Nástroj pro propojení Evropy
FS	Fond soudržnosti
CLLD	Komunitně vedený místní rozvoj
COSME	Konkurenceschopnost podniků s důrazem na malé a střední podniky
GŘ	Generální ředitelství
EACEA	Výkonná agentura pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EaSI	Program pro zaměstnanost a sociální inovace
EASME	Výkonná agentura pro malé a střední podniky
EEN	Síť Enterprise Europe Network
EFG	Kapitálový nástroj pro růst
EIB	Evropská investiční banka
EIF	Evropský investiční fond
EIT	Evropský inovační a technologický institut
ENRF	Evropský námořní a rybářský fond
ERV	Evropská rada pro výzkum
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
ESF	Evropský sociální fond
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
EÚS	Evropská územní spolupráce
EU	Evropská unie
Eur	Euro
EURES	Evropské služby zaměstnanosti, evropská síť pracovních míst
EUSF	Fond solidarity Evropské unie
FNS	Systém pro oznamování podvodů
7. RP	Sedmý rámcový program
HND	Hrubý národní důchod
H2020	Horizont 2020
HTA	Hodnocení zdravotnických technologií
ICT	informační a komunikační technologie
INEA	Výkonná agentura pro inovace a síť
NPP	Nástroj předvstupní pomoci
ITI	Integrované územní investice
KA	Klíčová akce
KIC	Znalostní a inovační komunity
MAS	Místní akční skupina
LEIT	Vedoucí postavení v základních a průmyslových technologiích
LGF	Nástroj pro úvěrové záruky
LIFE	„L'Instrument Financier pour l'Environnement“ / Nástroj pro financování v oblasti životního prostředí
ŘO	Řídící orgán

MERIKA	Marine Energy Research Innovation and Knowledge Accelerator (Projekt urychlení inovací a nových poznatků ve výzkumu mořské energie)
MSCA	Akce Marie Skłodowska-Curie
NCCF	Nástroj financování přírodního kapitálu
NKB	Národní kontaktní body
NNO	Nevládní organizace
OLAF	Evropský úřad pro boj proti podvodům
OP	Operační program
PO	Dohoda o partnerství
PEACE	Program EU pro mír a usmíření v Severním Irsku a v příhraničních oblastech Irska
VaV	výzkum a vývoj
Val	výzkum a inovace
PRV	Program rozvoje venkova
MSP	malé a střední podniky
TEN-T	Transevropská dopravní síť
TC	Tematický cíl
VET	Odborné vzdělávání a příprava

Evropská komise

Pokyny pro příjemce evropských strukturálních a investičních fondů a souvisejících nástrojů EU

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie

2014 – 58 s. — 21,0 x 29,7 cm

ISBN 978-92-79-43628-4

DOI: 10.2776/31954

JAK ZÍSKAT PUBLIKACE EU

Bezplatné publikace:

- prostřednictvím stránek EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- v zastoupeních a delegacích EU. Jejich kontaktní údaje můžete získat na internetu (<http://ec.europa.eu>) nebo zasláním faxu na číslo +352 2929-42758.

Placené publikace:

- prostřednictvím stránek EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Placené předplatné (například roční série *Úředního věstníku Evropské unie* a zprávy o případech před Soudním dvorem Evropské unie):

- prostřednictvím jednoho z prodejců Úřadu pro publikace Evropské unie (http://publications.europa.eu/others/agents/index_en.htm).